

DARBININKAS

LIV NR. 11 SECOND-CLASS TREČIADIENIS - WEDNESDAY, VASARIS - FEB. 12, 1969 910 WILLOUGHBY AVE. 10 CENTŲ
Postage paid at Brooklyn, N. Y. BROOKLYN, N. Y. 11221

Dvi grupės ėteikė patarimų dėl užsienio politikos

Amerikos Jungt. Tautų Organizacijos (privati draugija J. Tautų idėjoms visuomenėje populiarinti) ir Freedom House (irgi privatus sambūris) iniciatyva yra parengti ir prez. Nixonui ėteikti du raštai apie Šiaurės Atlanto santarvės sustiprinimą ir parengimą kelio Europos reikalams galutinai sutvarkyti.

Pirmųjų pasiūlymai — įtartini

Pirmosios organizacijos raštas ragina prez. Nixoną nieko nelaukiant deklaruoti, kad JAV santykiai su Europa yra pirmą kartą svarbos reikalas. Tai jau daroma, paskelbus prezidento kelionę į Europą.

Tie patys autoriai prašo, kad Nato dvidešimtmečio minėjimo Washingtono proga (bal. 10) atvyktų savo kraštui atstovauti vyriausybės galvos, kad iškilmingiau būtų pareikštas visų pasiryžimas stiprinti santarvę ir solidarumą.

Trečia, organizuotina JAV,

Viena kvepia tiltų į Maskvą statymu, kita rodo vidurio kelią

Britanijos, Prancūzijos ir Rusijos viršūnių konferencija Europos reikalams pradėti galutinai sutvarkyti. Jie turėtų su-

Schlesinger, vienas iš tų, kuris prisidėjo prie probolšeikinio memorandumo sudėdavimo.

daryti Europos Saugumo komisiją, kuri parengtų Europos sutvarkymo planą. Ta pati komisija, keturių susitarimų, galėtų suplanuoti, kiek Nato ir Varšuvos pakto nariai turėtų Europoj karinių pajėgų ir ginklų ir kokia proporcija turimos pajėgos būtų sumažintos. Komisijos nariais siūlomi: JAV, Anglija, Prancūzija, Rusija, V. Vokietija, R. Vokietija, Italija, Lenkija, Čekoslovakija ir Vengrija.

Siūlomos komisijos sąstata išduoda visas autorių intencijas. Juk didžiausia nesutvarkytos Europos problema yra Vokietijos padalinimas ir Rusijos okupacijoj esančios Pabaltijo valstybės bei dideli Vokietijos plotai rytuose. Įvedant R. Vokietiją į komisiją lygiateisiu nariu, tuo pačiu ėteisinamas Vokietijos padalinimas, ko Maskva atkakliai siekia. Žaidimas su apsiginklavimo sumažinimu yra tik priedanga Amerikai iš Europos išstumti. Taigi visas tas planas yra ne kas kitas, tik bandymas padėti Rusijai įvykdyti savo programą šimtu procentų. Kuo čia pro memoria autoriai serga: silpna logika ar nešvaria sąžinė?

Jeigu reikėtos nebūtų tragiškai rimtas, būtų galima tik pasiūlykti. Bet tie pasiūlymai rimtai sektini ir budėtina, kad tuo keliu nebūtų pradėta eiti. Žinoma, keturių didžiųjų konferen-

cija gali būti organizuojama, tik ne su tokia darbotvarke, bet dar niekur nesimato nė vieno duomenis, kad iš Maskvos būtų galima nuolaidų tikėtis. Ypač po to, kada ji išdriso okupuoti Čekoslovakiją ir kada tebėra pabirusi Amerikos-Europos bendruomenė.

Antroji grupė rimtesnė

Freedom House grupės raštas daug rimtesnis, nes jis nesiuo Amerikai ir Europai pavojingų dalykų.

Ir toji grupė yra už Amerikos-Europos santykių pagerinimą per Nato santarvę, bet santykiuose su Rusija siūlo Amerikai taip vesti visus reikalus, kad be nuolaidų ir nusizeminimo būtų išvengta karinio susikirtimo ir kad būtų einama, žingsnis po žingsnio, prie realaus nusiginklavimo po J. Tautų kepurę.

Jie ėspėja, kad nebūtų pasitikima ikšiol rusų garsinamam sam būviu (koegziscencija), nes Čekoslovakijos okupacija parodė, ko ji verta praktikoje.

Azijoje toji grupė pataria prez. Nixonui taip vesti politiką su kom. Kinija, kad ji nebūtų priversta remtis vien tik Rusija, bet galėtų rinktis, reikalui esant, tarp Amerikos ir Rusijos. To tikslo siekiant, naudotini visi galimi ir turimi kanalai pradėti diskusijoms įvairiais klausimais.

Pasikalbėjimai dėl Vid. Rytų prasidėjo

New Yorkas. — Pasitarimai tarp JAV, Anglijos, Prancūzijos ir Rusijos ambasadorių prie J. Tautų jau yra prasidėję. Jų tikslas — patirti, ar yra nuomonių sutapimas bent svarbesniais klausimais žydu-araubų nesantaikai likviduoti.

Tai nėra nė keturių didžiųjų pasitarimas, kaip norėjo Maskva ir Paryžius, net nė jų ambasadorių visų kartu posėdžiai, bet pasikalbėjimai po du kur nors jaukiame kampuke prie

kavos puoduko. Tuo tarpu tai yra tik parengiamieji dvišaliai nuomonių pasikeitimai. Taip norėjo prez. Nixonas, nes nenorima įsivelti į didelius oficialius posėdžius nežinant, ar jie gali pasisekti. Iš čia jau aišku, kad jie bus ilgi ir tylūs.

Izraelio vyriausybė tokia prezidento Nixono taktika yra labai patenkinta, nes ji jaučia, kad Izraelis nebus išduotas už trisdešimt arabiškų sidabrinių.

Berlynas ir prezidentai

Vykstantieji į V. Berlyną rinkti V. Vokietijos naujojo prezidento nebus praleidžiami žemės keliu — taip patvarkė Ulbrichto vyriausybė, tą draudimą palydėdama pareiškimu, kad V. Berlynas nėra V. Vokietijos dalis, bet atskiras politinis vienetas. Rusija remia šią Ulbrichto vyriausybės nuomonę, trys Vakarų didieji panašius Ulbrichto pareiškimus vis užprotestuoja.

Visa tiesa gal ir būtų Ulbrichto pusėje, jeigu jo globoja Rusija nebūtų sulaužius Potsdamo susitarimų ir savo zona Berlyne nebūtų prijungusi prie jai tekusios valdyti Vokietijos dalies. JAV, Britanija ir Prancūzija savo zonų Berlyne neprijungė prie Vakarų Vokietijos, bet suteikė savivaldą ir leido joms bendradarbiauti su Vokietija ūkiškai ir kultūriškai.

Pagal Potsdamo susitarimus, už oro ir žemės kelius iš vakarų pusės į Berlyną atsakinga yra Rusija, bet ne Ulbrichto vyriausybė, dabar akla Rusijos satelitė, todėl Ulbrichto patvarkymai nefeisėti. Dabar tai vėl priminta Maskvai. Kadangi prezidentas Nixonas yra numatęs aplankyti Berlyną savo kelionės Europoje metu, Maskva per savo spaudą reiškia nepasitenkinimą ir ragina JAV prezidentą nuo Berlyno lankymo atsisakyti. Washingtono pareikšta, kad prezidento kelionės tvarka nebus keičiama.

Oro kelias į Berlyną tebėra laisvas. Juo naudosis prez. Nixonas, taipgi lėktuvais skris į Berlyną ir V. Vokietijos prezidento rinkikai. Nemanoma, kad dabar Maskva norėtų Berlyno

Los Angeles Alto delegacija pas Los Angeles miesto burmistrą Samuel Yorty, kuris Vasario 16-tą paskelbė Lietuvos Independence Day, tuo reikalu išleisdamas proklamaciją, ir vasario 14, leido prie miesto rotušės su iškilmingomis ceremonijomis iškelti Lietuvos vėliavą. Iš dešinės į kairę: Alto pirm. A. Skirius, Lietuvos Bendruomenės tarybos narys Bern. Brazdionis, Jaunimo ansamblio atstovė D. Razutytė, Lietuvos konsulas dr. J. J. Bielskis, L.A. miesto burmistras Samuel Yorty, Alto vicepir. O. Razutienė, Ato sekretorius V. Čekauskas. Ta proga burmistrui ėteiktas Lietuvos Nepriklausomybės jubiliejaus medalis. Foto J. Banks

Prasidėjo judėjimas, kad atsirastų planai

Washingtonas. — Prez. Nixonas savo kelionę pradės vasario 23 ir grįš namo kovo 3. Lankysis pas Belgijos, Britanijos, V. Vokietijos, Italijos ir Prancūzijos vyriausybės galvas, taipgi padarys vizitą popiežiui Pauliui VI. Paryžiuje susitiks su H. C. Lodge, JAV delegacijos vadovu deryboms dėl Vietnamo karo likvidavimo. Briusely būdamas, aplankys ir ten esančią Nato būstinę. Užsuks į Berlyną, nors Maskva nepataria jam ten vykti.

William Rogers, naujasis valstybės sekretorius, kuris lydės prez. Nixoną Europon.

Kelionės tikslas — padėti stiprinti Amerikos-Europos santarvę. Su lankomų vyriausybių vadovais kalbės bus liudinkų. Vertėjas bus įjungtas tik tuo atveju, jei jis bus reikalingas. Prez. Nixoną lydės valstybės sekretorius W. P. Rogers. Pereitą savaitgalį prezidentas buvo išvykęs Floridon kelionėi pasirausti.

Paklaustas apie kelionę Maskvon, atsakė jau žinomu nusistatymu: kai bus pasitarta su sąjungininkais, kai bus gerai pasiruosta, kai bus iširtos Maskvos valdovų nuotaikos aplinkiniai keliai. Nebus viršūnių pasitarimo su Maskva tol, kol žemesnio laipsnio pasitarimais nebus išaiškinta, ar koks nors susitarimas yra galimas. Vienas aukštas pareigūnas esąs ėsitaręs, kad daugiau nebegali būti nepasisekusių viršūnių konferencijų.

Tai yra darbo, bet ne protokolinė kelionė. Taigi judėjimas jau pradėtas, bet dar nėra nė

vieno konkretesnio plano, ko negalima ir tikėtis. Planai atsiras, kai pribręs medžiaga ataudams į apmatius suautsi.

Svarbiausios būsimos iniciatyvos sritys gali būti šios: Amerikos-Europos santarvės sustiprinimas ir Nato karinės rankos geresnis apšarvavimas, britų ėvedimas bendrojon rinkon, derybos su rusais dėl raketų kontrolės, naujas priėjimas prie Azijos problemų, santykiai su kom. Kinija.

Spėliojama, kad prez. Nixono paimta užsienio politikos kryptis skirsis nuo buv. prez. Johnsono krypties visu šimtu procentų. Jis domėsis visu pasauliu, ne tik Europa, gi Johnsonas pamiršo viską įklimpęs tik Azijon.

LONGO smerkia rusų už Čekoslovakiją, bet vyks Maskvon kompartijų kongresan

Bologna. — Čia posėdžiaujas Italijos kompartijos 12-sis kongresas išgirdo iš gen. sekretoriaus Longo nemalonų dalyką, kad į kairiąją kompartijos pusę pradėję įsti visokie nepageidaujami gaivalai: avantiūristai

studentai, anarchistai ir kiniškojo komunizmo šalininkai. Ryšium su Čekoslovakijos okupacijos pasmerkimu, ir senųjų narių tarpan ėsimetęs rūgimas, sunkinas išlaikyti partijos vienybę. Ypač kad tą rūgimą atkakliai kurstą Maskvos agentai, slaptai platindami narių tarpe literatūrą, smerkiančią partijos vadovybę už Rusijos pasmerkimą dėl Čekoslovakijos okupacijos.

Viceprez. Agnew paskelbė, kad nebus naikinamos senosios administracijos užvestos programos varguomenės gerovei kelti, tik bus persitvarkyta taip, kad kelios rankos nedarbtų to paties darbo, ir kad niekas nevogtų tam reikalui skirtų pinigų, kaip yra atsitikę New Yorke.

Longo ragino eiti "itališku socializmo keliu", kas reiškia laisvę nesikliauti Maskvos sprendimus darant. Ir čia jis pakartojo pereinū metų politbiuro nutarimą, smerkiantį Maskvą už Čekoslovakijai padarytą skriaudą. Jis pagyrė Prahos vadus už atsakingą elgesį dabartinėse aplinkybėse ir pareiškė viltį, kad jiems pasiseks sukurti žmoniškesnę ir pajėgesnę socialistinę visuomenę. Jo pareiškimas dėl Čekoslovakijos plojimais buvo pertrauktas keturis kartus. Prahos atstovas prie plojimų prisidėjo tik ketvirtą kartą.

RUSSELL aiškina Europos socialistam ką rusai pasmaugė Čekoslovakijoje

Stockholmas. — Čia vyko Russell Taikos Fondacijos susirinkimas Čekoslovakijos okupacijos prasmei išryškinti. Atsimenam, kad 1967 m. tas 96 mt. amžiaus britų lordas ir filosofas "teisė" Ameriką dėl Vietnamo karo. Tokios "iškilmingos" formos jis nepasirinko Rusijai dėl Čekoslovakijos okupacijos pasmerkti, bet savo susirinkimui atsiųstame rašte jis ją labai smerkia už "nepasotinamus reikalavimus".

Russell teigia, kad rusų politika Čekoslovakijoj siekia pažeminti krašto politinę vadovybę, palaužti tautos valią ir ją pajungti biurokratų diktatūrai. Todėl jis kritikuoja ir čekoslovakų vadus už nuolaidžiavimą okupantui. Anot jo, tos nuolaidos juos sukompromituos ir privės prie pralaimėjimo.

Buvęs Russell sekretorius amerikietis R. Scoenman teigė, kad Čekoslovakijos Dubčekas nebuvęs pajėgus pateikti gyvenimiškų idėjų ir neturėjęs daug noro kovoti už naująją bendruomenę. Dubčeko 1968 pradžioj pradėtos vykdyti reformos išėjusios ne iš jo bet iš tautos, kurios didelis spaudimas privertęs jį ką nors daryti.

Anot Russell, šis pasitarimas turis parengti platesnę konferenciją, kuri numatyta Londono

ne šį pavasarį. Ir jos tikslas esąs atitiesti Europos socialistų galvojimą apie Čekoslovakijos dramą. Jie 1968 rugp. 20-21 visai tylėję todėl, kad nesupratę, jog Rusija Čekoslovakijoje pasmaugė ne kapitalistinę laisvę, bet demokratinį socializmą.

Siame pasitarime dalyvavo tik 25 asmens iš Europos ir Amerikos. Trys studentai iš Čekoslovakijos turėję atvykti, bet pro policijos apsaugą į lėktuvą patekęs tik vienas.

Jonas Kardelis, "Nepriklausomos Lietuvos" garbės redaktorius, vasario 10 d. 8-10 v. vak. mirė Montrealyje. Laidojamas vasario 15 d. 11 val. ryto.

Daugiausia Vliko išlaidų - informacijai

Praejusiu Lietuvos Laisvės Kovos Metų Vyriausio Lietuvos Išlaisvinimo Komiteto išlaidų apyskaitoje paaiškėjo bendra išlaidų suma — 30,092.13 dol.

Vliko seimui pateiktajame vicepirmininko J. Audėno pranešime buvo pabrėžta, kad Vliko darbe didžiausias dėmesys buvo skirtas informacijai. Tai atitinkamai atsispindi ir išlaidų

apyskaitoje. Tolydinė informacija skleidžiama per ELTOS biuletenius, kurių 1968 metais buvo leidžiama septyniomis (anglų, prancūzų, vokiečių, italų, ispanų, arabų ir lietuvių) kalbomis, atsiėjo 16,477.37 dol., tai yra 54.82 proc. visos išlaidų sumos.

Buvo išleista eilė ir vienkartinų leidinių (kiek jų dar ga-

lima gauti ir panaudoti, — skelbiama spaudoje). Jie visi tais metais atsiėjo 6,157.64 — 20,40 proc. Be to, informacijos į Lietuvą rengimas ir perteikimas — 3,656 dol. — 12.18 proc.

Iš viso, šiose trijose išlaidų informacijai pozicijose susidarė išlaidų 26,291.01, arba visos išlaidų sumos 87.4 proc. Likusieji 12.6 proc., arba 3,801.12 dol.

buvo: atlyginimams — 2,040 (6.8 proc.), paštai, telegrafui, telefonui — 617.31 (2.03 proc.) ir įvairiems kitiems reikalams — 911.36 (3.02 proc.).

Informacijos skleidimo svarba nesumažės nei šiais, nei tolesniais metais. Priešingai, dar tebereikia ją plėsti ir gerinti. Tai reikalauja ne mažiau, o daugiau išlaidų. Informacijai stipriau paremti Vlikas ir Tautos Fondas telkia ypatingus rūpumus. Būtent, kviečia šiuo su-

metimu skirti Tautos Fondui kasmet bent 25-kių ar daugiau dolerių įnašą. Ypatingiesiems rėmėjams per išitus atitinkamus metus siunčiami lietuviški ELTOS biuleteniai (360 puslapių per metus), tai yra, jie tampa lyg lietuviškųjų Eltos biuletenių garbės prenumeratoriai. Bet jų įnašas didžiama tenka ne lietuviškųjų biuletenių, o visoms kitoms minėtoms informacijos skleidimo išlaidoms apmokėti. Tokių ypatingų rėmėjų jau yra 74. Dalis jų įmoka įnašus po 50 ir net po 100 dolerių. Jie remia vieną iš svarbiausių Lietuvos laisvės bylos reikalų.

J. B. SHALINS-SALINSKAS — Laidotuvių direktorius. 84-02 Jamaica Ave. (priė Forest P'way Sta.), Woodhaven, N.Y. 11421. Suteikia garbingas laido tuves, Kopyčios nemokamai visose miesto dalyse. Tel. Virginia 7-4499.

VAITKUS FUNERAL HOME. Notary Public. 197 Webster Ave. Cambridge Mass. Pranas Vaitkus, laidotuvių direktorius ir balsamuotojas. Moderniška kopyčia šermentis dykai. Aptarnauja Cambridge ir Bostoną. TR 6-6434.

JOSEPH GARSZA — GRABORIUS, BALSAMUOTOJAS. 2 modernios kopyčios. 231 Bedford Avenue, Brooklyn, N.Y. 11211; EV 8-9770.

MATTHEW P. BALLAS FUNERAL HOME — Moderni kopyčia, Air-condition. A. J. Balton-Baltrūnas, Licensed Manager and Notary Public. 660 Grand St., Brooklyn, N.Y. 11211; ST 2-5043.

STEPHEN AROMISKIS (Armauskas) — Graborius-balsamuotojas. Moderni kopyčia. 423 Metropolitan Avenue Brooklyn, N.Y. 11211, EV 7-4355.

BUYUS FUNERAL HOME, Mario Teixeira, Jr. laidotuvių direktorius. 426 Lafayette St., Newark, N.J. 07105; tel. MARKET 2-5172. Paruosiamas garbingos laido tuves. Modernios kopyčios, oras vėdinamas.

N. F. WALKER, Inc. Laidotuvių direktoriai. Daug vietos automobiliams statyti. — 57-34 80th Street Woodhaven, N.Y. 11421, (212) ML 2-4343 ir 2039 Merrick Ave. Merrick, N.Y. 11066 (516) FK 8-0303.

RIMOS IR JUOZO BRUZŲ vienintelė lietuviška siuntinių įstaiga didžiąjaime New York, atlieka visus patarnavimus sudarant sūnumus ir užsakant kitas dovanas į Lietuvą. Greitas patarnavimas — žemos kainos. 370 Union Ave., Brooklyn, N.Y. Telef. EV 4-9552

JOHN ORMAN AGENCY / Insurance - Real Estate. Namų pirkimo, pardavimo ir visais reikalais kreipkitės į mūsų įstaigą. Pildomi mokesčiai, vaistybės ir federalinės valdžios mokesčių (Income Tax) pareiskimai. — 110-04 Jamaica Ave., Richmond Hill, N.Y. 11418; tel. Virginia 6-1800.

ANDRIUS ARMONAS, statybininkas — Long Islande stato įvairaus dydžio naujus namus, kuriuos galima tuo įsigyti. Priimam užsakymus pastatyti pagal pirkėjo pageidavimus ant mūsų arba pirkėjo žemės. Statybą atliekam sąžiningai pagal susitarimą už labai priemamą kainą. Tel. (516) AN 1-2864.

VYTAUTAS MAZELIS, fotografas — vestuvės: spalvota ir juoda balta (gali vykti ir į kitus miestus), portretūra, meno darbų nuotraukos ir kiti foto patarnavimai. 422 Menahan St. Ridgewood, N.Y. 11237; Tel. HY 7-4677.

VYTAUTAS BELECKAS, sav. Winter Garden Tavern. 1883 Madison St., Ridgewood, N.Y. 11227, EV 2-6440. Saalė vestuvėms ir kt. pramogoms. Be to, duodami polaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas priemama kaina.

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA - Silver Bell Baking Co. Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai, sklenčiamos, vestuvėms bei pokyčiams tortai. Dalia ir Albertas Radziūnas, sav. 36-38-40 Stagg St. Brooklyn, N.Y. 11206; ST 2-5938.

JUOZO ANDRŪŠIO Real Estate, Insurance. Aprauidimas gyvybės, namų, automobilių, baldų ir k. Namų pardavimas, apdraudimas, Income Tax užpildymas, Mutual Funds — pinigų investavimas. Kasdien nuo 9 iki 8 val., šeštadienis iki 6 v. pp. 87-09 Jamaica Ave., Woodhaven N.Y. 11421; VI 7-4477.

JUOZO MISIŪNO GERIMŲ KRAUTUVĖ — Galima gauti įvairiausios rūšies amerikiečių ir importuotų gerimų. Didžiausias pasirinkimas degtinėms ir vyno. 103-55 Lefferts Blvd. Richmond Hill, N.Y. 11418. Tel. VI 3-3544.

S & G MAISTO KRAUTUVĖ. Antanas Vaitkus, vedėjas. 84-09 Jamaica Ave. Woodhaven, N.Y. 11421, VI 9-5077; 340 Grand St. Brooklyn, N.Y. 11211, ST 2-4329. Papigintom kainom priimame užsakymus vestuvėms ir pobūviams. Pristatom į namus liet. skilandžius, sūrius. We take all orders special price for Weddings and Parties. Home-made Bologna. • Trečia nauja, moderniška krautuvė atidaryta 84-04 Jamaica Ave., Woodhaven, N.Y. — VI 9-5077.

SUPERIOR PIECE GOODS CORP. 200 Orchard St. New York, N.Y. 10002, AL 4-8319. Vilnonės medžiagos jūsų artimesiems — importuotos ir vietines. Vilnonės medžiagos kostiumams, paltais ir suknelėms. Taip pat šilkines, maišytos, spalvotas, įvoms užtiesalais, vilnonės skaros ir šalikai — geriausios rūšies pigiausiomis kainomis. Specialus patarnavimas paruošiant pakietus į Europą. Uželkite ir įsitikinsite!

C. A. VOKET — LIETUVIŠKAS ADVOKATAS — 41-40 74th Street Jackson Heights, N.Y. NE 9-6620.

ANTANAS J. ŠAVELSKIS — lietuvis advokatas — 80-30½ Jamaica Ave., Woodhaven, N.Y. 11421; tel. 849-1060, namų TW 7-3061 (nuo 9 r. iki 9 v.)

GREITOJI PAGALBA. Nenusimink, gausi pagalba. Ilgai laukti vaistai nuo reumatizmo, rankų, kojų nutirpimo ir skaudėjimo jau gaunami. Tai Deksinis mostis, dabar vadinama "Ree-Leef Rub". Dėžutės: 4 uncių 3 dol., 8 uncių 5 dol. Persiuntimui pridėdama 50¢. Kreiptis: Royal Products, North Sta., P.O. Box 9112, Newark, N.J. 07104, arba į Darbininko administraciją, 910 Wolloughby Avenue, Brooklyn, N.Y. 11221.

PARDUODAMA VAISTŲ LABORATORIJA ir ofisas. Plačiai žinomi vaistai bei mostis nuo reumatizmo. Labai pelninga įmonė. Rašyti: P. Deken, North Sta., P.O. Box 9112, Newark, N.J. 07104.

Tel. (212) 497-8865

Alfa Jeweler
A. ŪSELIS
Garantuotas laikrodžių taisymas
Aukso, platinos žiedai su deimantais • Viso pasaulio įvairūs laikrodžiai • Pulkūs importuoti indai • Įvairūs papuošalai moterim.

Charm Beauty Shoppe
REGINA ŪSELIENE — Tel. 497-8865
Pusmetinis susukavimas, Kirpimas. Stilizavimas.
Plaukų dažymas

267 St. Nicholas Ave., Ridgewood, N.Y.

DEXTER PARK PHARMACY
Wm. Anastasi, B.S.
77-01 JAMAICA AVENUE
(Cor. 77th Street)
Woodhaven, N.Y. 11421
WE DELIVER
Michigan 2-4130

Tel. (212) 441-3110 / 896-7743

BESTWAY TRAVEL AGENCY
Kelionės plačiame pasauly
WILLIAM R. BEST
84-14A Jamaica Avenue
Woodhaven, N.Y. 11421

NEW YORK CHICAGO

LITAS Investing Co., Inc.

specializuojasi nekilnojamo turto, trumpalaikių paskolų, akcijų biržos ir kitose srityse. LITO bendrovė Jūs kviečia investuoti indėlių formoje. Už indėlius mokamos aukštos palūkanos. Investavimo arba paskolų reikalais prašome kreiptis:

LITAS INVESTING CO., INC.
86-01 114th Street Richmond Hill, N.Y. 11418 — Tel. 212-441-6799
2422 West Marquette Rd. Chicago, Ill. 60629 — Tel. 312-476-2242

Visais apdraudus ir nekilnojamo turto klausimais prašome kreiptis į

LITAS SERVICE CORPORATION
94-10 Jamaica Ave. Woodhaven, N.Y. 11421 — Tel. 212-847-5522
Pilnas draudimo patarnavimas — namams, mašinom, gyvybei ir k.

Chicago Rome Paris München Los Angeles: Atostogos Suvažiavimai LITAS Travel Service yra pasiruošęs Jums patarnauti nežinint kur ir kada keliautum. LITAS Travel Service parūpins bilietus, padarys reikiamas rezervacijas, patars kur geriausia atostogauti, kur apsisoti, kuriuo laiku ir iš kurio aerodromo arba uosto patogiausia išvykti. Patarnavimai yra visiškai verti. — LITAS Travel Service talkina išskiečiant gimesis iš Lietuvos, atostogom ar nuolatiniam apsigyvenimui. RUŠIATIES KELIŪNEN?.. Nepamirškite!

LITAS TRAVEL SERVICE
94-10 Jamaica Ave. Woodhaven, N.Y. 11421 — Tel. 212-847-5522
SEKMINGOS KELIŪNEN!

Vysk. James E. Walsh su kiniečių draugu prieš dešimtį metų, kai jis buvo uždarytas kalėjime.

AR KOMUNISTINĖ KINIJA PALEIS VYSKUPĄ WALSH

Vasario 20 Varšuvoje vėl susitikus Amerikos ir raudonosios Kinijos diplomatai. Susitikimo paprasė kinai, esą, diskutuoti "taikaus sugyvenimo" principam. Šia proga pasklido žiniu, kad gali būti išleistas iš Sanghajaus politinio kalėjimo amerikietis katalikų vyskupas James E. Walsh, 77 metų amž., areštuotas 1958 spalio mėn. Apkaltintas šnipinėjimu. Nuteistas dvidešimčiai metų.

Vysk. Walsh yra Maryknoll vienuolis. Apie pusę savo amžiaus praleido Kinijos misijoje. Jis yra aštuntas Amerikos katalikų vyskupas, raudonosios

Kinijos uždarytas į kalėjimą. Net 87 katalikų kunigai bei seserys (52 iš Maryknoll misijos), 45 protestantų misionieriai ir 18 civilių amerikiečių buvo uždaryti į raudonosios Kinijos kalėjimus. Vysk. Walsh yra vienintelis amerikietis dvasiškis dar laikomas kalėjime.

Kai visi kiti dvasiškiai buvo areštuoti, vysk. Walsh dar buvo paliktas laisvas. Jam buvo leista išvykti. Jausdamas, kad, jam išvykus, būtų palaužta persekiojamų Kinijos katalikų moralė, išvykti atsisakė. Tada buvo nubaustas kalėjimu. Buvo

visiškai atskirtas nuo katalikų bendruomenės, uždrausta kalėjime laikyti mišias, atimtas rožančius. Vyskupas meldžiasi "ant savo sudžiūvusių pirštų". Dabar jis yra kalėjimo ligoninėje. Kartą jis rašė savo giminiams: "Nors niekas nenori būti kaliniu, bet aš nesu čia nelaimingas ir savo ateitį palieku Dievo rankom".

Komunistai bando vyskupą Walsh paversti bedieviu, bet jo laiška savo broliui William ir seseriai Marijai, gyv. Maryland valstybėje, rodo, kad jis liko nepalaužiamas kaip uola.

DVASINĖS SRITIES LIETUVIŠKI REIKALAI . . .

Naujausiame "Lietuvių Die-nų" numeryje (1968 gruodis—N. 10-189) pasisakoma šiomis dienomis aktualiais religiniais klausimais:

"Dvasinės srities reikalai įeina į kultūros turinį, tame tarpe apima ir religijos reikalus, kurių kelis čia noriu paminėti.

"Lietuva pradėjo krikščionybės įvedimą 997 metais, kada šv. Vaitiekus, atkeliavęs iš svetur, lietuvių šventų ažuolų pavėsyje pradėjo skelbti naują tikėjimą ir savo misijas patvirtino kankinio mirtimi. Taigi, netrukus sueina **tūkstantis metų nuo krikščionybės įvedimo Lietuvoje** — 1997. Krikščionybės įvedimą Lietuvoje iškilmingai patvirtino karalius Mindaugas 1251 metais, savo imperiją pavesdamas šv. Petro Apaštalo globai per popiežių Inocentą IV. Turėkime viltį, kad šis ir kiti Lietuvai svarbūs klausimai anglų kalba leidžiamoj Lietuvių Enciklopedijoje bus pasauliui tinkamai pristatyti.

"O dabar noriu trumpai priminti keletą svarbių Lietuvos bažnytinio gyvenimo reikalų.

"Kardinolas ir vyskupai. Lietuva nuo 1251 metų turėjo savo bažnytinę provinciją ir Romos popiežių buvo laikoma ištikima Bažnyčios dukterimi. Daug gražių žodžių buvo ir dabar yra pasakoma Vatikane tinkamomis progomis, bet, deja, nesiskubinama tai patvirtinti konkrečiais veiksmais. Beveik tūkstantčio metų krikščionybės istorijos Lietuvoje buvo tik vienas kardinolas — Jurgis Radvila (1556-1600), pasižymėjęs sumania politine ir bažnytine veikla.

SPAUDA

"Rodos, ir laiko ir progų pakankamai buvo, kad istorinei Lietuvai būtų buvę skirta daugiau kardinolų; ir dabartinių laikų Lietuva šiuo požiūriu buvo visai užmiršta. Bet ir šandien lietuvių tautai verta turėti savo kardinolą, kuris, jei negalėtų gyventi Lietuvoje, tai galėtų reziduoti pasirinktoje vietoje laisvajame pasaulyje.

"Kardinolas lietuvių tautai yra reikalingas.

"Gal kas pasakys, kad vargu, ar verta kalbėti apie kardinolą, kada jau ilgokai vakuojanti a.a. vyskupo Pr. Brazio vieta vis dar neužimta (mirė 1967 m.). Lietuvių vyskupui Vakarų Europoje yra Vokietijos vyskupų dovanota rezidencija, kuri laukia šeimininko. Nežinome, kodėl taip ilgai užsitęsė lietuvių vyskupo paskyrimas, bet tai, atrodo, jau nepateisinama ir nesusiprantama. Lietuviai laukia naujo vyskupo, — tai yra jų, kaip krikščionių katalikų, teisė.

"Bažnytinė organizacija turi tarnauti tikintiesiems. Vienuolių ir kunigų tarpe yra jaunų, dievobaimingų, sumanių, mokyčių ir energingų asmenų, kurių ne vienas tikrai tinka būti vyskupui. Jau laikas sulaukti lietuvių švento ir teisingo troškimo išsipildymo, be tolimiesių atidėliojimų. Lietuviai taip pat turi teisės greitu laiku sulaukti savo kardinolo.

Lietuviai šventieji. Lietuviai vienas šventasis buvo pripažintas tik 1602 metais, karalaiti Kazimieraž tokiu paskelbus. Lietuvių tauta kol kas pasilieka su vienu šventuoju, tartum jos tarpe nebuvo nei dievobaimin-

gu, maldingų, dorovingų, gailėstingų ir šventojo garbės tikrai vertų asmenų, vyrų ar moterų, jau nukeliamusių į amžiną. Sventųjų parinkimo sritis apleista lietuvių tautos naudai. Seniai jau laikas tuo susirūpinti; manome, kad tai taip pat yra pareiga laisvojo lietuvių vyskupo tą reikalą energingai remti.

Dabartiniu laiku yra eigoje byla skelbti šventuoju a. a. arkivyskupą Jurgį Matulaitį, bet pati šios bylos teiseną perligai tėsiasi. Lietuvių tauta skaudžiai persekiojama kenčia ir jai net dvasinės paguodos neskubinama suteikti.

"Kankiniai. Visi žino, kad lietuvių tauta turi dešimtimis tūkstančių nukankintų ir žuvusių dėl tikėjimo. Netruksta kankinių tarpe vyskupų, kunigų, vienuolių ir pasauliečių, vyrų ir moterų. Jau gana vėluojamės šį klausimą kelti ir prašyti Vatikana, kad lietuviai kankiniai tokiais būtų viešai ir iškilmingai pripažinti ir paskelbti R.

Kontrolės pareigūnai

Maskvoje patvirtinti patikslinti "liaudies kontrolės organai" nuostatai. "Liaudies kontrolė" dabar vadinama tai, kas anksčiau vadinta valstybės (įstaigų atskaitomybės) kontrole. Sovietinėj santvarkoj ši kontrolė daugiausia yra suvalstybin-tos ūkinės veiklos ir valstybės pasisavinto turto apsaugos policija. Ties nuostatai taikomi ir Lietuvoj, ir būdinga, šį kontrolės įpareigojama "griežtai stoti prieš vietines tendencijas", t.y., prieš rūpinimąsi labiau vietiniais, negu Maskvos intere-sais. (Elta)

Čekoslovakija — Maskvos Vietnamas

Dvidešimt vienerių metų Prachos studentas Jan Palach, apsipylęs benzinu, susidegino, kad tuo būdu atkreiptų pasaulio dėmesį į rusų okupaciją. Jo pavyzdžiu pasekė Pilseno bravoro tarnautojas Josef Hlavaty. Bepradedama užmiršti sovietinių tankų politika priminta iš naujo. Sovietai iš naujo parodyti pasauliui tuo, kuo jie visada buvo: kaip brutaliai ir negailestingi pavergėjai, svetimoms laisvės mindžiotojai. Peršasi palyginimas su 1962 metų įvykiais Vietname, kai budistų vienuoliai vienas po kito virto liepsnosjančiais fakalais.

Mirtis liepsnose Sv. Vavlovo aikštėje Prachoje iššaukia pra-gaištingą palyginimą: Čekoslovakija yra Maskvos Vietnamas. Tačiau toks argumentavimas nepajėgs sovietų ne trupučio nukreipti nuo jų užsibrėžtos linijos. Jų žinių agentūra Tass paskelbė, kad Palacho susidegini-mas esąs ne kas kita, kaip tik antisocialistinė provokacija. Ar iš viso buvo galima laukti kitokio reagavimo?

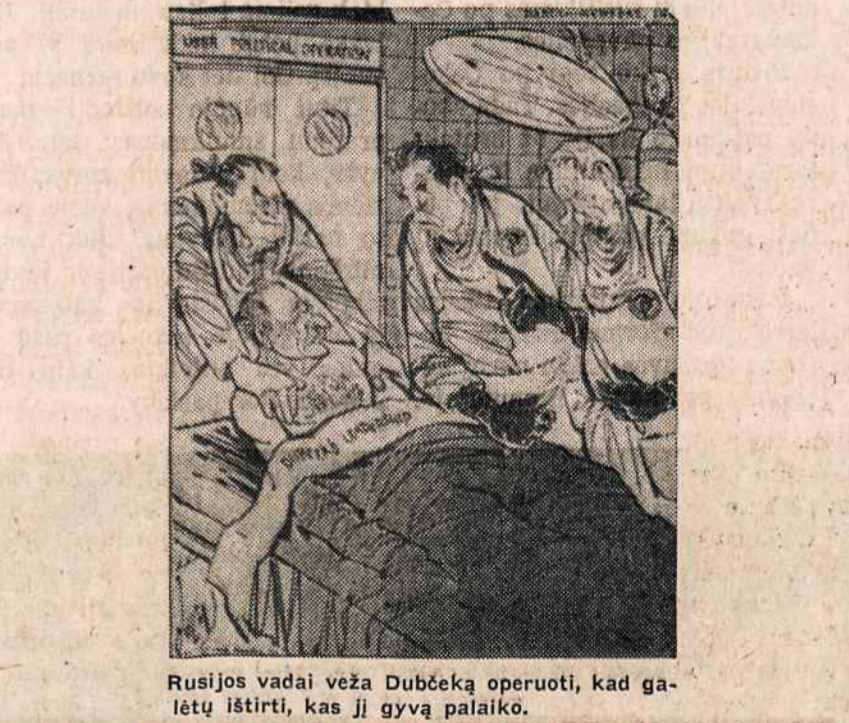
Tai yra žiauru, tačiau kiekviena savijudybė veikia pagalbės taip vadinamam "realistam", "protigingiesim", sutinkantiems laisvės kaina bendradarbiauti su okupantais, negu tautos gerovės siekiantiems Čekoslovakijos politikam. O sovietai juk kartą pagrobto karnio iš danų nepaleis. Tai puikiai žino Čekoslovakijos vadovaujantieji politikai ir beviltiškai maldauja savo atsisakumuose nestumti tautos į dar beviltiškesnę katastrofą. Asmenys, kurie prieš kelias savaites buvo lai-

komi didvyriais, diena po dienos ima prarasti savo pasitikė-jimą tautoje.

Pačioje gi tautoje pasipriešini-mas okupantui nemažėja. Ryškūs bloke dar negirėdeta, kad susikurtų toks tvirtas abipusis solidarumas tarp darbinin-kijos ir studentijos, koks jis yra šiuo metu Čekoslovakijoje. Palacho mirties proga Prachos universiteto studentai pareiškė: "Mes kaltiname Čekoslovakijos politinę vadovybę, kad ji vadinamo realizmo per sa-vo bailumą, išduodama anksčiau skelbtuosius idealus, tau-tą atvedė į šią baisią būklę."

Darbininkai tam pritaria, tačiau ir vieni, ir kiti taip pat ima įžvelgti, kad politinio pobūdžio savijudybė nėra jokia veiksminga kovos priemonė. Jeigu čekai ir slovakai dar gali turėti kokių nors vilčių, tai jos glūdi vieningame, suglaustų jėgų pasipriešime Maskvai. Aktyviame pasipriešini-me, kuris sugeba surasti to-kias vietas, kurias ir okupan-tui skauda. Žymusis čekų rašytojas Mnacko, kuris buvo tremtyje Novotny laikais, o dabar gyvena Austrijoje, savo veika-le "Agresoriai" rašo: "Laidas, kad kovotojas bus geras, yra jo įsitikinimas, kad nėra kitos iš-eities. Įsitikinimas, kad apsaugo-ti savo nuogai egzistencijai ki-to kelio nėra, kaip kova. Vi-suotinė kova. Su kiekviena kū-no ląstele; su kiekviena mole-kule; su kiekvienu smegenų vingiu". Apie susideginimą nė žodžio. Tai beprasmiška.

Bronius Laukis (ELI)

Rusijos vadai veža Dubčeką operuoti, kad galėtų iširti, kas ji gyvą palaike.

"RINKIMAI" OKUPUOTOJE LIETUVOJE

Lietuvoj rengiami dveji iš eilės "rinkimai": nuo vasario 1 iki kovo 1 bus "renkami" vadinamieji "liaudies teismų liaudies tarėjai", o kovo 19 — "deputatai" į vietinius sovietus. Teismų tarėjai yra vietinių kompartijos komitetų numatyti (ir pasiūlyti "išrinkti") vietiniai gyventojai, iš kurių sąrašo po du kiekvienoj byloj kvičiami sėdėti prie teisėjų ir kartu su teisėju spręsti bylas (bent pasirašyti sprendimus). Miestų, rajonų ir apylinkių sovietai (tarybos) vaidina maždaug vietinės valdžios vaidmenį, bet, kaip ir viskas bolševikų santvarkoj, pirma pasirenkami uždaruose partijos kabinetuose, o paskui pasiūlomi visiems "rinkti". (Elta)

Augustinas Gričius

Augustinas Gričius, vyresnioj joj kartoj tebeprisimenamąs Pi-vošos vardu (toks jo, kaip hu-moreskuo rašytojo, buvo plunks-navardis), dabar jau baigiaš septyniadešimtuosius amžiaus metus ir neseniai ilgokai pakankintas ligos, sakosi vis dėl-to parengęs išleisti savo senų-jų raštų (anot jo, kiek atšvie-žinti) rinkinį. Be to, sakosi nor-riš rašyti atsiminimus apie Vaiž-gantą, Kazį Binkį, Kazį Puidą ir straipsnį apie tai, kaip kas supranta tėvynės meilę. Tas straipsnis turys būti pokalbis (esamosio sąlygose, turbūt, mo-nologas) su nuotraukų albumą bevartant prisimintais kūrybos draugais, kurie likimo ar karo tapę "išnešti" į užsienį. (Elta)

DARBININKAS

910 WILLOUGHBY AVE.
BROOKLYN, N. Y. 11221

Editorial Office GL 5-7281 • Business Office GL 2-2923
THE WORKER (Title Copyright) by FRANCISCAN FATHERS
Eina nuo 1915 metų.
1951 sujungė AMERIKA, LDS organą DARBININKĄ ir LIET. ŽINIAS
Second-class postage paid at Brooklyn Post Office
Published semi-weekly except holiday weeks and July and First week in August
when published weekly.
Prenumeratos kaina \$8.00 — Subscription per year \$8.00
Laiškraštį tvarko REDAKCINĖ KOMISIJA.
Straipsnius ir korespondencijas redakcija taisy savo nuožūra. Nenaudoti straipsniai saugomi ir gražinami autoriams prašant. Pavardę pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia redakcijos nuomonę. Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

Karininkas Ant. Juozapavičius Alytų pašautas vasario 13

Jo 50 metų žuvimo ir 75 metų gimimo sukakčiai

V. PRIŽINTAS

Karininkas A. Juozapavičius

Kas uždegs tau žvakutę ant kapo, Aplankys gedulingą šį vakarą kas? Su malda pamaldžiai kas ant lūpu, Atsikleps ir nubrauks skruostais ašarą tekant Ir paklos chrizantemas bal-tas?

Ald. Prižintaitė

1898 dr. Vincas Kudirka savo leidžiamame žurnale "Varpas" (Nr. 6) pirmą kartą paskelbė savo tautišką dainą "Lietuva, tėvyne mūsų", kartu pridėdamas ir melodiją gaidomis. Ta tautiška daina tuojau pat plačiai paplito visoje tautoje ir tapo himnu, lietuvių tebegiedamu dabar pavergtoje tėvynėje, darbo stovyklose Sibire ir visame laisvajame pasaulyje. Tautos himno pirmasis posmas dingai skamba:

Lietuva, tėvyne mūsų, — Tu didvyrių žemė! Iš praeities tavo sūnūs Te stiprybė semia.

Poetas Jonas Aistis straipsnyje "Milfordo gatvės elegijų epilogas" ("Draugo" priede 1968 vasario 17) rašo: "Praeitį didelis turias. Ateities laidas. Tautos stiprybė yra tautinė sąmonė."

Pasisemti stiprybės dabarčiai mes turime grįžti į netolimą garbingą praeitį. 1918-1920 metais lietuvių tautai buvo džiaugsmingi ir pilni tragiškumo. 1918 vasario 16, vokiečių karinės okupacijos metu, Lietuvos Taryba, atstovaudama visai tautai, paskelbė atstatanti laisvą ir nepriklausomą Lietuvą. Laikas buvo tamsus, be jokios aiškos ateities. Buvo karas. Tačiau patys įvykiai ėmė sparčiai riedėti į pakalnę. Tų metų lapkričio 11 Vokietija kapituliavo. Turėjo pasitraukti iš visų okupuotų kraštų. Ėmė trauktis ir iš Lietuvos. Traukiantis vokiečių karinėm pajėgom, paskui slinko mum svetima raudonoji armija. 1919 sausio 5 okupuotas Vilnius, mūsų sostinė. Lietuviškų žemių trečdalis vėl pateko į vergovę. Mūsų vyriausybė, kuriai vadovavo adv. Mykolas Slezevičius (1882-1939), iš Vilniaus persikėlė į Kauną ir ėmė organizuoti kariuomenę Lietuvai ginti.

Vasario 7-9 mūsų pirmieji savanoriai ties Šėta ir Jiezu, Kė-

dainių aps., susikovė su pirmaisiais raudonosios armijos pulkais. Vasario 12-13 raudonoji armija prisiartinio prie Alytaus ir ėmė grėsti apsupimu Kaunui, laikinajai vyriausybei sostinei.

Pirmosiose kautynėse su svetima raudonoja armija vasario 8 Taučiūnų laukuose, netoli Kėdainių, žuvo pirmasis savanoris Povilas Lukšys, 33 m. amžiaus. Vasario 13 Alytuje, gelbėdamas karišką turtą ir savanorius, žuvo karininkas Antanas Juozapavičius, 25 m. amžiaus jaunuolis, 1-jo pėst. pulko vadas. Jis yra pirmasis karininkas, žuvęs dėl Lietuvos laisvės. Žuvo per savo gimtadienį!

Š. m. vasario 13 sukanka 50 metų nuo karininko Antano Juozapavičiaus žuvimo. Tą dieną yra ir jo 75 metų gimimo sukaktis. Šių sukakčių proga grįžkim į praeitį ir prisiminkim šį jaunuolį didvyrį.

Antano jaunystė

Karininkas Antanas Juozapavičius gimė 1894 vasario 13 Švakštonių dvare, Vaškų vls., Biržų aps. Jo tėvai buvo nedidelių dvarų nuomininkai. Seima, negalėdama išsiversti, nusikėlė į Rygą, kur tėvas vertės vežikavimu.

1905 paūgėjęs Antanas įsto-

jo į Rygos Aleksandro gimnazijos I klasę. Toji gimnazija buvo persunkta rusizizmu. Mokiniai kas sekmdienį būdavo varomi į cerkvę melstis už carą ir Rusiją. Buvo griežtai uždrausta gimnazijos patalpose savo tarpe kalbėti gimtąja kalba. Antanas, būdamas šeštoje klasėje, jautė subrendęs ir susipratęs lietuvis, mylįs savo gimtąjį kraštą, ir bandė tų draudimų nepaisyti. Už kalbėjimą lietuviškai su draugu jis pašalinamas iš gimnazijos. Gavo dar-

lą vaistinėje. Jam patiko vaistininko profesija. Nuvažiavo į Dorpatą (Taliją, Estijos sostinę), kur įstojo į universitetą, į farmacijos skyrių, išklaušė kursą, atliko praktikos darbus, išlaikė reikalingus egzaminus ir gavo teisę verstis vaistininko darbu. Ten pat, Dorpote, ir ėmė dirbti vienoje vaistinėje.

Rusų kariuomenėje

1914 rudenį Rusija išėjo kariauti prieš Vokietiją. 1915 vaistininkas A. Juozapavičius buvo užsivedęs būtinai įsteigti lietuvių tautinį dalinį, kokius jau turėjo latviai, suomiai, lenkai ir kt. Tokiame dalinyje karininkai ir kareiviai tik lietuviškai kalbėtų. Be to, karininkas A. Juozapavičius buvo įsitikinęs, kad karas eina į pabaigą ir kad iš karo griuvėsių kelsis laisva Lietuva, kuriai būtų reikalinga sava kariuomenė.

Lietuvių tautinio dalinio steigimas

1917 kovo 30 demokratine

Rusijos vyriausybė pripažino Lenkijos nepriklausomybę. Buvo duotas įsakymas visiem lenkam, tarnaujantiems rusų daliniuose, jungtis į savo tautinius dalinius. Tuo metu į lenkų dalinius įstojo ir daug lietuvių. Karininko Pangonio ir puskarininko Šlomo paraginti, lietuvių paliko lenkų tautinius dalinius ir prisijungė prie 22 korpo sągstate esančio suomių pulko. Čia lietuvių karių gyvenimas pablogėjo, nes niekas jais nesirūpino. Jie ir neturėjo vieningos vadovybės. Kaip tik tuo metu pas generolą Brusilovą apsilankė dūmos atstovas Martynas Yčas, karininko A. Juozapavičiaus lydimas. Gen. Brusilovas parodė daug palankumo lietuviams ir tuojau išdavė leidimą steigti savo tautinį dalinį. Visą organizacinį darbą raštu pavedė karininkui A. Juozapavičiui. Gavęs leidimą į rankas, karininkas A. Juozapavičius negalėdamas atvykti į Galiciją ir perėmė lietuvių tautinio dalinio organizavimą. Pradžioje žemesnieji rusų karininkai su tokiu lietuvių tautinio dalinio steigimu nesutiko ir bandė priešintis. Ginčas buvo labai aštrus. Lietuviai kariai, vadovaujami karininko A. Juozapavičiaus, nusprendė nenusileisti.

(Bus daugiau)

Pirmasis Lietuvos kariuomenės dalinių paradas Kaune Rotušės aikštėje. Kariuomenę apžiūri prezidentas, ministras pirmininkas, krašto apsaugos ministras.

Kartojami pasiskatinimai

Vasario 16 nėra vien tikta Lietuvos nepriklausomybės atstatymo paskelbimo šventė. Kada tai kartote kartojama, dargi pabrėžiant, jog esame sulaukę 51 metų sukakties, tai Vasario 16 reikšmė nublukinama ir susiaurinama. Galima dar buvo pernai pabrėžti 50 metų sukaktį. Ji buvo prisiminta ir praėjo. Nieko nelaimime pridėdami dar vienerius metus. Mums rūpi ne tas skaičius, o pati nepriklausomybė.

Kai jos laikinai nėra, tenka kreipti dėmesį daugiau kovai už Lietuvos nepriklausomybę, o ne istorinio įvykio minėjimui. Anas istorinis faktas, Lietuvos nepriklausomybės atstatymo paskelbimas, mum šiandien reikšmingas tuo, kad jis išreiškė lietuvių tautos ryžtą ir siekimą būti nepriklausomai. Taisi siekimas nėra šiandien nėra aprimęs ir negali būti aprimtas, kol laisvė bus atgauta.

Vasario 16 yra tos laisvės šauklys. Dėl to kasmet minime ne kokį buvusį įvykį, o gyvą dabartį — nepalaužiamą lietuvių tautos siekimą nepriklausomybės. Tai turi būti pabrėžta Vasario 16 minint. Ir tam reikia dar trijų dalykų: patriotinio entuziazmo, lietuvių vieninimo ir kitataučių informavimo bei nuteikimo mūsų kovai už nepriklausomą Lietuvą.

Patriotinis entuziazmas Vasario 16 minėjimam blanksta. Tai nebe vienas pastebė. Iš Vasario 16 minėjimo programų laukiama kažko nepaprasto: aukšto lygio meno, ugningų kalbų. Kitaip žmonių nepatrauks.

Yra tiesa, kad geras kalbėtojas ir geras menas traukia ir stipriai veikia. Tačiau Vasario 16 minėjimai turi dar ir kitą medalio pusę: jie rodo, kiek stiprus yra mūsų pareigos pajautimas ateiti ir tada, kai programa yra silpnesnė. Pasigrožėti

menu ir kalbomis turime ir kitų progų. Vasario 16 kaip tik suteikia progą parodyti savo tvirtą nusistatymą kovoje už Lietuvos laisvę. Čia ne savo sugebėjimus demonstruojame, o kovojame už šventas lietuvių tautos teises. Laimė, kad mūsų tarpe yra dar daug žmonių, kurie tai supranta ir lanko Vasario 16 minėjimus, kokie jie bebūtų. Pats tas dalyvavimas yra mum būtinas ir reikšmingas: jis mus stiprina ir jungia.

Jungties mum reikia žymiai daugiau negu jos turime. Vasario 16 yra panaudotina tai jungčiai ir didesniam vieningumui stiprinti. Mum tai labai svarbu dabartinėmis sąlygomis. Nors Vasario 16 daug kur paskelbiama kaip Lietuvių diena, bet ją tokia gali padaryti tikta gausus mūsų dalyvavimas bendruose minėjimuose.

Bendrumo mum vis pristinga. Ėsiskiria kai kurios grupės ir lietuvių kolonijos, ruošdamos atskirus minėjimus. Jie nepeiktini, kai pakelia savųjų tarpe nuotaiką ir entuziazmą. Bet tie grupiniai pobūviai gali rasti vietos tik šalia bendro minėjimo datos. Vieną dieną metuose turime pasijusti, kad esame vienos tautos vaikai, kurių neskiria asmeniškai ar partiški interesai.

Lietuvių tautos kruvinas gyvenimas vergijoj šaukiasi mūsų įtempto darbo jai vaduoti, o mes privalome šaukte šaukti į visą pasaulį, jį informuoti ir prašyti tautos priklausančiom taisyklėm atgauti. Ypač Vasario 16 turi būti tam skirta. Mūsų balsą kiti turi išgirsti stiprių ir vieningą, kad jis paveiktų ir kitus lietuvių tautai padėti. Vasario 16 minėjimam patelkime vis naujų draugų ir talkininkų.

- Viską padarysiu, ką tik paliepsite.
- O jei tau vienam būtų per sunku, ar draugai neatsisakytų pagelbėti?
- Visi man padėtų.
- Išpėju! Sis reikalas surištas su nemažu pavojum.
- Kiek ten dabar jūs yra?
- Aštuoni.
- Tiek gal nereikės. Užtektų trijų ar keturių patikimų vyrų.
- Kiek paliepsite, tiek ir bus.
- Ar jūs galite nakties metu pasišalinti iš stovyklos, kad niekas nepastebėtų?
- Galim. Sargybiniai mumis pasitiki ir nakties metu savo būstinėje ramiai miega.
- Tai klausyk! Ukvedžio Hanso butą žinai?
- Esu ten kelis sykius buvęs.
- O iš lauko pusės žinai, kurie jo langai?
- Žinau. Dabar jie uždaryti langinėmis.
- Ar esi pastebėjęs, kad iš Hanso saliono yra durys į tokį sandėlį?
- Į tą, kur laikomi ginklai?
- Tu ir tai žinai? ... Tai dar geriau ... Man reikalingi tie ginklai. Ar galėtumėt juos iš ten paimti?— Stefa kalbėjo stebėdama belaisvio veido išraišką, kuri buvo kasdieniškai rami.
- Kodėl ne? ... Galim paimti. O kur juos padėti?
- Pasišalinti dvaro pirty.
- Bet kaip patekti į sandėlį? Ji užrakintas.
- Tuo pasirūpinsiu aš pati. Jūsų pareiga bus nakties metu lipti pro langą, kurio langinės nebus iš vidaus užskleptos, tik pridarytos. Sandėlys taip pat bus užrakintas. Aš viską parengsiu ir pirmadienį tau pasakysiu. Už tai, Piotr, aš tau ir tavo draugams, būsiu labai dėkinga ir niekada to nepamiršiu.
- Visą padarysime taip, kaip bus įsakyta, — užtikrino belaisvis.

Sekmdienio rytą Francas kažkur išvažiavo. Namuose liko tik virėja, kuri netrukus išėjo į bažnyčią, ir Hanso tarnas senas invalidas Oskaras, bet šis, ponui išvažiavus, į jo kambarius niekada neidavo. Tai buvo pats laikas sumanytą žygi pradėti.

Stefa turėjo Hanso buto raktą. Anksčiau dažnai ten užėdavo. Apsivusi naktinėmis šlepetėmis, kad nesukeltų bilsdesio, ji nuėjo į Hanso butą. Palengva atsirakinusi duris, įėjo vidun ir užsirakino, raktą palikdama spynoje. Dabar buvo svarbu patekti į sandėlį. Stefa žinojo, kur Hansas laikydavo sandėlio raktą, ir žinojo, kaip prie jo prieiti. Kartą, Stefai pas Hansą būnant, jis, visai nesivaržydamas, nesuradęs rašomojo stalo stalčiaus raktą, užkišo peilio viršūnę, pakėlė stalo viršų ir išėmė sandėlio raktą. Tą patį dabar norėjo padaryti ir ji. Su savim atsinešė peilį, kurį užkišus, lentos kraštas pasikėlė, ir stalčius lengvai atsidarė. Paėmusi raktą, atsirakino sandėlio duris. Ten, be kitų įvairių dėžių ir senų baldų, rado vieną pailgą dėžę su šautuvais. Atkėlus dėžės viršų, kuris nebuvo prikaltas, suskaičiavusi rado 18 šautuvų ir tris revolverius. Vieną, mažesnę, paėmė ir užsileido sau už blizkelės. Kampe, už senų baldų ir rakandų, užtiko kitą dėžę su šoviniais. Jie buvo netvarkingai sumesti: vieni su popieriniais įpakavimais, kiti visai laisvi. Pasiėmusi du pakelius mažų šovinų, paslėpė juos prie revolverio. Sandėlio duris pridarė, bet neužrakino. Raktą padėjo į seną vietą, atsklendė langinių užkaiščių, pasiklausiusi, ar karidorių kas nevaikšto, atsargiai atsidarė duris, jas vėl užrakino ir grįžo į savo kambarį. Atsinešė revolverį ir šovinius paslėpė lovoj po čiužiniu ir skubėjo rengtis į bažnyčią, kad nepavėlintų į pamaldas.

Eidama sau viena svarstė:

— Kažin, ar tai, ką dabar darau, nuodėmė? ... Šiandien išpažinties nebeprisiesiu, bet kita sekmdienį nueisiu ir viską kunigui pasisakysiu. Nemanau, jog tai būtų nuodėmė. Juk aš veikiu be mažiausios naudos sau, o tik savo kraštui — Lietuvai, prieš kurią savo elgesiu labai esu nusikaltusi.

Pirmadienio popietę, baigus darbą, Stefa pasakė Piotru apie ginklus, prašydama viską paimti, o dėžes palikti tokioj pat padėty, kokioj jos yra, kad vokiečiai klastos taip greit nepastebėtų.

Dabar buvo galvosūkis, kaip apie tai pranešti Jonui. Ar jis patikės, ar nepalaikys to kokia provokacija?

Jeigu viskas gerai pasiseks, ginklų pirty ilgai negalima laikyti, iki šeštadienio būtina reikia paimti.

Sutemo. Buvo apsiniaukę ir tamsu. Stefa, negalėdama užmigtį, atsidarė langą ir atsisėdusi klausė.

— Jeigu jie dabar ten, turėtų pasigirsti koks nors brakstelėjimas, — galvojo Stefa. Bet niekur nė mažiausio skrebėjimo, tik palangėj čirškia žiogai, ir tvinkiny kurkia varlės. Po kurio laiko amterėjo šuo, ir Stefa net krūptelėjo. — Jeigu jie dabar ten, šunes gali sukelti triukšmą, tada Francas eitų žiūrėti. Nors dvaro šunes juos pažįsta, o Hansas savo vilką išsivežė. — Tačiau šuo, kelis kartus sulojęs, nutilo.

Prie atdaro lango ji išsėdėjo net kol pradėjo aušti, bet nieko neišgirdo. Langą uždariusi, nuėjo gulti ir greit užmigo. Kai prabudo, jau laikas buvo keltis ir eiti į darbą. Atsikėlusį šaltu vandeniu apsiprausė, išgėrė stiklą pieno, jautė smarkų galvos skaudėjimą.

Nuėjusi į pieninę, jau rado eilę belaukiančių žmonių. Prie durų sėdėjo ir Piotras. Iš jo veido nieko negalėjai išskaityti; buvo ramus ir kasdieniškai abejingas. Atrakinusi duris, pašaukė Piotrą įeiti su ja į vidų. Žmonių dar neleido ir duris uždarė.

— Visą taip padariau, kaip buvo įsakyta, — pasakė belaisvis šaltai, tartum pasakotų kasdienį paprastą reikalą.

— Dėkui tau, Piotr! Aš to niekada nepamiršiu.

Atidarė duris, ir prasidėjo kasdienis darbas. Stefa dirbdama vis galvojo:

— Pirmoji žygio dalis atlikta. Bet kaip visa tai užbaigti? Kaip pranešti jam, kad patikėtų. Gal laiškėlį pasiųsti? ... Bet per ką? Žinai, žmonės tuoj pagalvos: koks čia reikalas, kad laiškų siuntinėja.

Bedirbdama ir begalvodama, Stefa pamatė eilėje mažą berniuką. Tai buvo tas pats vaikas, kurį kartą Jonas užtarė.

— Man reikia įduoti laišką! ... Jis tikrai nuneš ir, jei paprašysiu, niekam nepasakys. Tur būt, Dievas man jį siunčia.

(Bus daugiau)

JONAS JAŠKAUSKAS

LEMTINGOS DIENOS

APYSAKA

(23)
Piotras visada nuoširdžiai dėkodavo, o kartą pasakė:
— Aš esu tikras, kad manęs nesugaus, bet jei nelaimė įvyktų, vis tiek panelės neišduočiau, o pasakytčiau, kad pavogiau.
— Reiškia, tavimi galima pasitikėti.
— Kaip Dievas mato, neišduočiau, nors mirtinai primuštų.
— O kaip tavo draugai?
— Dūšią atiduos, bet savo geradarės neišduos, — užtikrino Piotras.
Jo tokiu atsakymu Stefa liko patenkinta. Ji turėjo savo planą, kuriam įvykdyti buvo reikalinga pagalba; tikėjosi ją gauti iš belaisvių.
Nuo Hanso išvažiavimo jau buvo praėjusios trys savaitės. Už kokios dešimties dienų jis jau turėtų grįžti.
— Jei noriu įvykdyti savo planą, turiu veikti greit, — samprotavo Stefa.
Vieną šeštadienį, atleidę visus žmones, liko tik jie du, ji su belaisviu. Ir Stefa pasiryžo.
— Piotr! — kreipėsi ji į belaisvį. — Tu man kartą esi sakęs, kad aš tavimi galiu pasitikėti. Tiesa?
— Kaip Dievą myliu! Dūšią atiduočiau, bet jūsų neišduočiau.
— Dūšios tai man nereikia, o tik truputį drąsos ir sumanumo.

Jokia kita bažnyčia pasauly tiek nepaaukojo misijom

Prel. L. Mendelio dviguba sukaktis (2)

PREL. L. TULABA

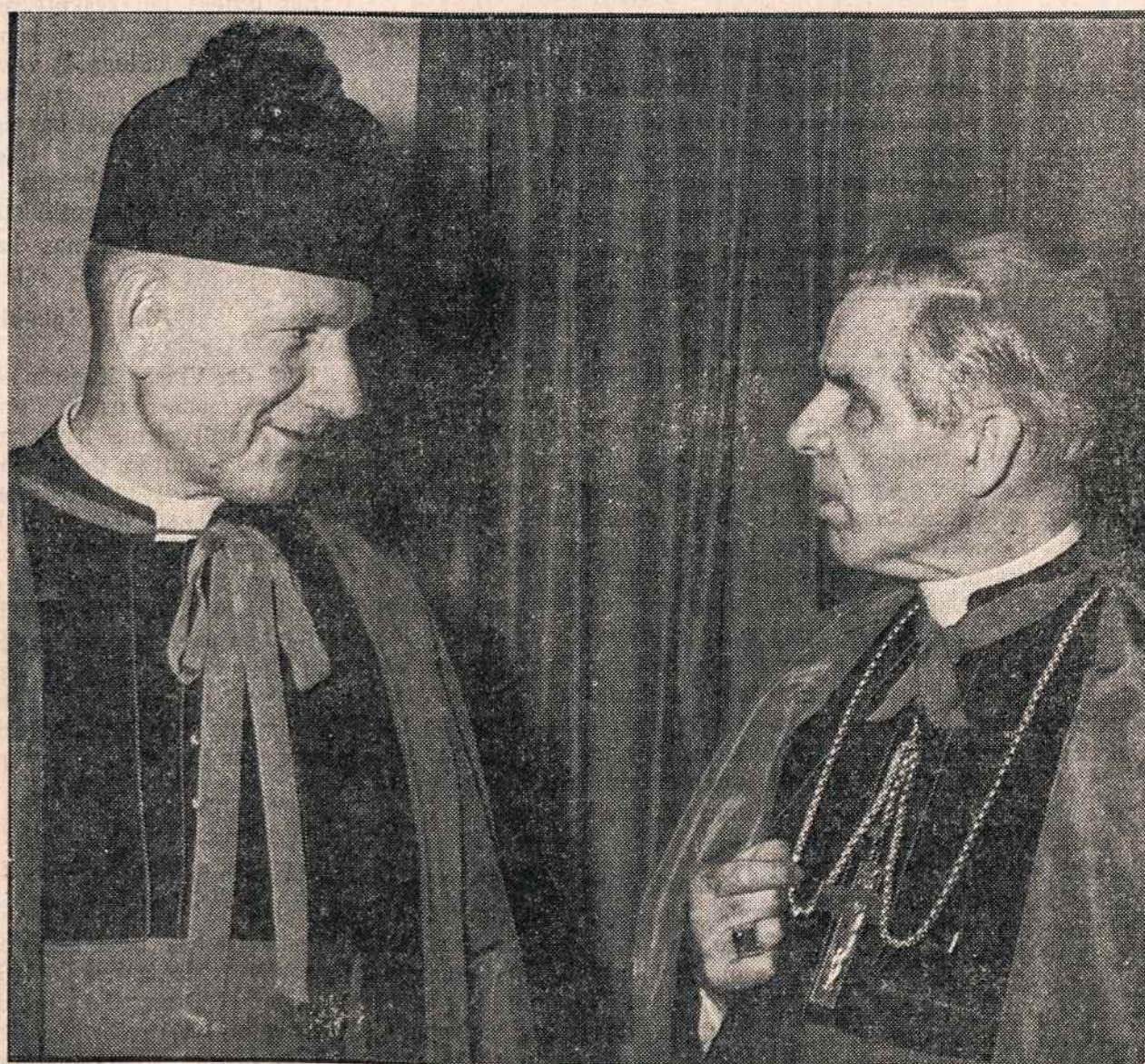
Kun. J. Lietuvninko sveikata silpnėjo. Kun. Liudvikui nuo pat pradžios reikėjo nešti beveik visą parapijos darbo našumą. Pirmiausia dėmesį kun. Liudvikas atkreipė į dvasinį parapijos gyvenimą. Tuojau suorganizavo vyrų Sv. Vardo broliją, mergaičių ir jaunų moterų Svč. Marijos sodaliciją ir senesnių moterų Sv. Rožančiaus draugiją. Ėmėsi taip pat ir individualinės pastoracijos. Reikėjo pažinti visus parapiečius. Ėjo iš šeimos į šeimą. Lankė žinomus ir nežinomus Baltimorėje gyvenančius lietuvius. Su visais susipažino. Jų adresus surinko. Ryžosi palaikyti su jais nuolatinį ryšį.

Kiekvieno parapijos dirbančio kunigo laukia ne tik dvasiniai uždaviniai, bet ir medžiaginiai rūpesčiai. Tokia buvo ir kun. Liudviko dalia. Bažnyčia buvo reikalinga atnaujinimo. Bet parapijos kasoje nebuvo pinigų. Reikėjo arti 10,000 dolerių. Buvo kreiptasi į parapiečius, bet visiems atrodė, jog per trumpą laiką surinkti tokia suma nesąjmanoma. Reikia neužmiršt, kad tuo metu Amerika išgyveno ekonominę krizę. O vienok energingas ir sumanus kun. Liudvikas nepilnai per metus reikiamą sumą surinko. Pirmoji sėkmė jį paskatino taip išpuosti Sv. Alfonso bažnyčią, kad ji lietuviams būtų pasididžiavimas, o kiekvienam tikinčiajam patraukli šventovė. Per dvejus metus bažnyčios gražinimui jis surinko ir išleido apie 50,000 dolerių. Bet Sv. Alfonso bažnyčią labiausiai pagrazino jis pats savo asmeniu,

pilnu švento kunigiško uolumo, išminties ir pasiaukojimo. Į Sv. Alfonso bažnyčią pradėjo lankyti ne tik lietuviai, bet ir kiti tikintieji, o vienok ji visada pasiliko lietuviška šventovė. Kun. Liudvikas ne naikino, bet atgaivino lietuviškus liturginius papročius savo parapijoje ir savo bažnyčioje. Advento, Kalėdų, o ypač Didžiosios Savaitės ir Velykų lietuviški papročiai Sv. Alfonso bažnyčioje gaivino lietuvius, o taip pat žavėjo ir kitataučius.

Neužmiršo kun. Liudvikas nė parapijos mokyklos. Jis gerai suprato, kad parapijos ateitis priklauso nuo jaunosios kartos, o jaunoji karta nuo mokyklinio auklėjimo. Seselių kaziemiečių talkinamas, jis padarė Sv. Alfonso mokyklą tikru katalikiško ir lietuviško auklėjimo židiniu. Tėvams teikė visas galimas lengvatas, kad sūntų vaikus į šią mokyklą. Sėslėms suteikė plačiausias galimybes, kad galėtų gerai išmokyti ir išauklėti vaikus gerais katalikais ir lietuviais. Iki šiandien mokykloje vaikai mokomi lietuviškai, o bažnyčioje sekmadieniais jiems laikomos lietuviškos pamaldos.

Kun. Liudvikas nesiribojo vien Sv. Alfonso parapija, vien Baltimorė. Jo apaštališkas uolumas, jo noras geriau pažinti kitų lietuviškų parapijų veiklą skatino jį prisiimti sunkias misionieriaus pareigas. Jis važinėjo po visą Ameriką, vesdamas rekolekcijas ir misijas lietuviškose parapijose. Intelektualiai būdamas gerai pasirengęs ir turėdamas didelę iškalbos dovaną, jis buvo mėgiamas ir daž-

Prell. L. Mendelis ir vysk. Fulton Sheen

nai kviečiamas vesti rekolekcijas. Tai davė jam progą praturtinti žmones, mūsų lietuvius išeičius, Dievo malonėmis, o save patį nauja pastoracijai naudinga patirtimi. Baltimorėje lietuvių gyveno nedaug. Parapijos darbas neišsėmė visų kun. Liudviko turimų jėgų ir sugebėjimo. Jam atėjo mintis Sv. Alfonso bažnyčią padaryti Marijos šventovės, įvedant novenas pamaldas. Tūkstančiai atšalėlių ir paklydėlių Sv. Alfonso bažnyčioje atgavo tikėjimo šilumą ir pasiryžo taisyti. Daugelis klaidytikių, belankydami novenas pamaldas, tapo katalikais. Statistikos rodo, kad Baltimorėje du-

das už lietuvių nuoširdų respublikonų kandidatų rėmimą. Balandžio 6 Amerikos komisio- nierių Rygoje Evan E. Young, kuris jau anksčiau daugelyje memorandumų rekomendavo Baltijos kraštų pripažinimą, vėl stipriai pasisakė už jų nepriklausomybę. Jis nurodė, kad Amerikos politika turi skaitytis su realybe, kad tų kraštų vyriausybės yra populiarios ir pastovios, kad, jo surinktomis žiniomis, net ir nuvertus bolševikus, senieji Rusijos vadaai turės maža reikšmės formuojant naująją Rusiją ir kad Rusijoje demokratijos atstatymas būtų labai ilgas procesas.

Sios iniciatyvos jis ėmėsi 1935 pradžioje. Per dvejus metus novenas pamaldos tiek išpopuliarėjo, kad sutraukdavo kas savaitę iki 15,000 lankytojų. Didesnę dalį novenos pamaldų kunigas Liudvikas nešė ir nešė ant savo pečių. Ilgainiui novenos šeima išaugo iki 25,000 pastovių lankytojų. Sv. Alfonso bažnyčia tapo tikra šventovė, iš kurios kaip iš gausaus šaltinio, liejosi Dievo malonės. Tūkstančiai atšalėlių ir paklydėlių Sv. Alfonso bažnyčioje atgavo tikėjimo šilumą ir pasiryžo taisyti. Daugelis klaidytikių, belankydami novenas pamaldas, tapo katalikais. Statistikos rodo, kad Baltimorėje du-

trečdaliai konvertitų paprastai yra Sv. Alfonso bažnyčios lankytojai. Gausus tikinčiųjų lankymas Sv. Alfonso bažnyčioje įgolino kun. Liudviką savo sugebėjimus ir savo širdį atverti gailėstingumo darbam. Jis įsteigė keturių stipendijų fondą St. Charles kolegijoje, Catonsville, Md., ir dešimties stipendijų fondą Mount St. Mary kolegijos studentams, siekiantiems kunigystės. Labdaros darbams jis dažnai leidžia savo bažnyčioje įvairias rinkliavas. Ypač jis remia šalpos darbą raupsuotiems. Kasmet šiam tikslui jis surenka ke- liolika ir keliasdešimt tūkstančių dolerių. Bet labiausiai kun. Liudvikas yra žinomas Amerikoje ir pasaulyje kaip misijų rėmėjas. Čia jis neturi sau lygaus. Iš Sv. Alfonso bažnyčios misijų darbu plaukia sumos, kokių jokia kita bažnyčia pasaulyje nepajėgia surinkti. Per pastaruosius 15 metų misijom kun. Liudvikas išsiunčia kasmet nemažiau 100,000 dol. Kiek pinigų misijom yra išsiuntes per 40 savo kunigavimo metų, sunku tiksliai apskaičiuoti, bet tikrai keletą milijonų dolerių.

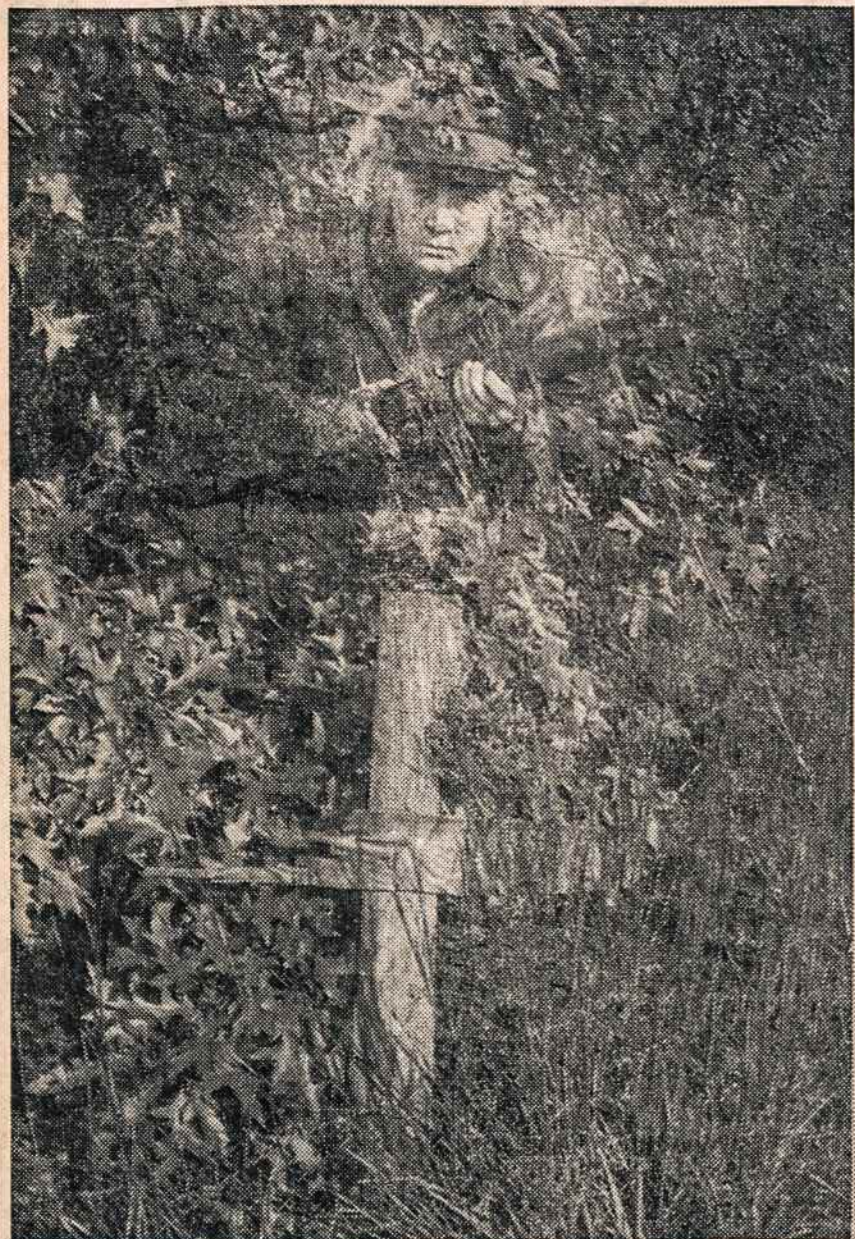
1943 liepos 22 mirė ilgas metus buvęs invalidas senelis klebonas kun. J. Lietuvninkas. Tų pačių metų lapkričio 19 Baltimorės arkivyskupas Curley kun. Liudviką paskyrė klebonu. Tai buvo tik paprastas oficialumas, nes praktiškai parapiją jis valdė nuo pat savo paskyrimo pradžios, kadangi kun. Lietuvninkas visą laiką buvo ligonis.

Kun. Liudviką asmeniškai pažinau 1948 metų pabaigoje. Tada pirmą kartą lankiausi Amerikoje. Buvau apie jį daug girdėjęs iš vyskupo P. Būčio. Norėjau galimai arčiau jį pažinti, kad galėčiau iš jo daug ko pasimokyti. Kai atvykau į Baltimorę, jis mielai mane priėmė ir pakvietė pas save pasilikti bent keliom dienom. Kvietimą mielai priėmiau.

Buvo prieš pat Kalėdas. Savo akimis pamačiau ir praktiškai patyriau, kokią milžinišką darbą jis atlieka. Bažnyčia kasdien buvo pilna žmonių, ypač per mišias, kurios laikomos kasdien 10 minučių po vidudienio. Išsėdėdavau po penkis ir šešias valandas klausykloje, klausydamas išpažinčių. Niekad neužbaigdavau. Visada atėidavau kun. Liudviko sesuo Felicija iškviesti pietums ar vakarienei.

(Bus daugiau)

(Bus daugiau)

(Eilėraštis skirtas Vasario 16 dienai)

LAISVĖS DAINA

Jau užgeso laužai Lietuvos miškuose
Ir mirtis visus žiedus išskynė...
Blizga kraujo lašai ištaškyti purve
Tų, kurie savo laisvę čia gynė.

Nors jie žuvo visi, bet dvasia jų gyva,
Ji kovas mūs į ateitį lydi...
Kai pavasaris grįš, kraujo gėlus sužys,
Nes ir kraujas pavasarį žydi...

Eilėraštis ir nuotrauka — Romualdo Kisieliaus

PAGALIAU LIETUVĄ PRIPAŽINO IR JAV PREZIDENTAS

Lietuva prof. dr. David disertacijoje (3)

Apsisprendimas —
"suniekinta frazė"

JONAS JASYS,
NEW LONDON, CONN.

JAV prezidentas Harding

Prof. David rašo, kad pagal tarptautinę teisę ir pagal Amerikos praktiką Baltijos valstybės turėjo visus privalumus būti pripažintos nepriklausomomis, bet Amerika priešinosi ir atidėliojo. Atvykusias delegacijas prez. Wilsonas ir jo valstybės d-tas siuntinėjo pas žemesnius pareigūnus. Rusų ambasada (antibolševikinė) šmeižė Baltijos mažumos vadus, vieną pavadindama net žemu, nešvari sukčium. Rusų ambasadoriaus Bakhmeteff įtaka Baltuosiuose Rūmuose buvo nepaprastai didelė. Valst. d-tas kiekvienam atveju, prieš darydamas kokią Lietuvą, Latviją ir Estiją liečiantį sprendimą, atsiklausydavo Rusų ambasadoriaus nuomonės. Disertacijoje minima eilė pavyzdžių. Aš čia paminiu tik vieną: kai 1919 gale pulk. William Swarthout kreipėsi į Lansingą dėl įsteigimo svetimšalių legiono Lietuvai, tai valst. d-tas labai tuo reikalu susidomėjo, tačiau, kai Bakhmeteff paprieštaravo, dep-tas visą reikalą atšaukė.

Lietuvos reikalą, anot prof. David, dar komplikavo Prancūzijos įtaigojimas Lietuvą sujungti su Lenkija ir įkurti stiprią pajėgą, kaip pirmą rytų atsparą prieš Vokietiją. Wilsono įsteigtoji tyrinėjimų komisija (Inquiry) manė, kad Lietuva galėtų būti paveikta įėjti į uniją su Lenkija, jei jai būtų garantuota lygybė ir jei ginčas dėl Vilniaus, Gardino ir Minsko būtų išspręstas Lietuvos naudai. Kai Bakhmeteff valst. d-tė Lietuvos reikalus kreipė Rusijos naudai, tai tą patį Lenkijos naudai darė pasaulinio garso pianistas ir politikas Ignacas Jan Paderewski (dr. K. Grinius

ti su Wilsono buv. valst. sekr. Lansing, kuris vėliau rašė, jog prez. Wilsono nusistatymas Baltijos valstybių nepriklausomybės klausimu įrodė, kad jo skelbtas tautų apsisprendimo principas buvo iš tikro tikrai paprasta frazė ir dargi suniekinta.

Hardingas pripažįsta Lietuvą

1920 lietuviai išgavo iš demokratų prezidentinio kandidato James M. Cox pažadą, kad, jei jis bus išrinktas, rems to krašto (Lietuvos) valdžios pripažinimą "de facto". Tuo pat metu respublikonų prezidentinio kandidatas Warren G. Harding pareiškė, kad, "jei jis bus išrinktas, nieko neliks iš dabartinės užsienio politikos". Rinkimus laimėjo Hardingas. 1921 kovo 4 jis perėmė administraciją.

Wilsono administracijos valstybės departamentu rusų skyrus įteikė naujai administracijai kovo 3-cios data dvylikos puslapių memorandumą, kuriuo įtaigojo wilsoninę politiką, išdėstydamas senus ir duodamas aštuonis naujus Baltijos valstybių nepripažinimo motyvus. Aštuntuoju motyvu nurodė, kad Baltijos valstybių ribos nėra aiškios, o ypatingai sunkią problemą sudaro Lietuva ir Vilniaus sritis.

Wilsono valst. pusekretoris Davis kovo 23 memorandumu naujamam pusekretoriui Fletcher taip pat pateikė kelis Baltijos valstybių nepripažinimo motyvus. Jis pabrėžė, kad mažų tautų palankumas, įgytas patenkinant jų norus, nekompensuotų Rusijos žmonių nepalankumą, atsiradusio dėl Amerikos pritarimo atskelti teritorijos dalis.

Po Hardingo inauguracijos Baltijos valstybių klausimas valstybės departamente, anot

prof. David, apie du ir pusę mėnesio buvo ypatingai gyvas. Atsirado ir naujųjų departamentu pareigūnų memorandumų, susumuojančių iškliūtinę politiką. Herbert Hoover, anksčiau atlikęs svarbų vaidmenį Baltijos srities šelpimo operacijose, buvo paskirtas prekybos sekretorium. 1921 balandžio 30 jis iškėlė Baltijos kraštų pripažinimo klausimą. Jis nebuvo išspręstas, bet valstybės sekretoriaus Hughes dėmesys buvo atkreiptas į Baltijos valstybes.

McAdoo įteikė Hughes tris memorandumus dėl Lietuvos pripažinimo. Hughes jautė, kad jis negalėtų ignoruoti tokio žmogaus, kaip McAdoo. Kai jis paprašė gegužės mėn. lietuvių audiencijos, tai jiems "pirmą kartą pasisakė padaryti valstybės sekretoriui įspūdi". 1921 gegužės 21 lietuviai įteikė Hardingui ir Hughes su milijonu parašų 135 tomų peticiją, prašančią pripažinti Lietuvą nepriklausoma. Pasirašiusių tarpe buvo eilė gubernatorių, senatorių, atstovų rūmų narių ir kt. aukštųjų pareigūnų. Šiuo metu jau buvo aišku, kad valst. dep-tas apsisprendė pripažinti visas tris Baltijos valstybes. Buvo tik laiko klausimas.

Nors gegužės mėn. sprendimas nebuvo padarytas, bet valstybės departamente susirinko didelė memorandumų ir laiškų byla, kuri buvo laikoma valst. sekretoriaus įtaigoje. Ringimasis Washingtono dešimties valstybių konferencijai ir pati konferencija užėmė visą 1921 m. vasarą ir po jos sekusią žiemą. Tačiau žiemos metu jau prasiškerbė žinios, kad po Washingtono konferencijos bus svarstomas Baltijos valstybių pripažinimo reikalas. Departamentą užplūdo naujos peticijos ir laiškai. Lietuvius Vaškas 1922 sausio 4 rašė Hughes, o sausio 5 Hardingui, kad jis sėkmingai darbavosi už respublikonų pergalę ir kad Lietuva turėtų būti pripažinta, kaip atpil-

das už lietuvių nuoširdų respublikonų kandidatų rėmimą. Balandžio 6 Amerikos komisio- nierių Rygoje Evan E. Young, kuris jau anksčiau daugelyje memorandumų rekomendavo Baltijos kraštų pripažinimą, vėl stipriai pasisakė už jų nepriklausomybę. Jis nurodė, kad Amerikos politika turi skaitytis su realybe, kad tų kraštų vyriausybės yra populiarios ir pastovios, kad, jo surinktomis žiniomis, net ir nuvertus bolševikus, senieji Rusijos vadaai turės maža reikšmės formuojant naująją Rusiją ir kad Rusijoje demokratijos atstatymas būtų labai ilgas procesas.

Užsienio prekybos patarėjas jau kovo 21 pasisakė už pripažinimą. Balandžio 12 valst. d-tos rusų skyriaus pareigūnas Poole parašė valst. sekr. Hughes, kad Hooveris jau seniai siūlo Baltijos valstybių pripažinimą ir kad jis pats tai daręs jau apie 9 mėn. laiko. Valst. pusekretoris Philips pridėjo prie savo pareiškimo, kad jis pritaria memorandumo išvadom ir mano, kad pripažinimas turėtų būti suteiktas.

1922 gegužės 15 Hughes užklausė Amerikos komisio- nierių Young Rygoje, ar Vilniaus plebiscitas nesupainiojo Lenkijos Lietuvos reikalą taip, kad Lietuvos pripažinimas tuo pat laiku, kaip Latvijos ir Estijos, būtų neįmanomas. Gegužės 16 Young skubiai atsakė, kad jokio plebiscito nebuvo ir nenumatyta; Lietuva, matyt, priėmė "status quo" ir "ginkluotą Lenkijos — Lietuvos konfliktą nenumatomas". Birželio 22 ambasadorių konferencija Paryžiuje pareiškė, kad pripažinti Lietuvą "de jure", jei Lietuva sutiks sutarptautinti Nemuno upę.

1922 liepos 1 prof. Harold H. Bender įteikė Amerikos vyriausybei peticiją, pasirašytą 29 pedagogų ir politinių vadų, prašančią pripažinti Balti-

Vasario 16 minėjimai

LOS ANGELES, CALIF.

Lietuvos nepriklausomybės atstatymo minėjimui numatyta tokia programa:

Lietuvos vėliavos pakėlimas prie miesto rotušės vasario 14, penktadienį, 11:45 val. ryto.

Prof. M. Biržiškos, nepriklausomybės akto signataro, kopo lankymas Kalvarijos kapinėse vasario 14, tuoj po vėliavos pakėlimo ceremonijų.

Iškilmingos pamaldos šv. Kazimiero parapijos bažnyčioje vasario 16, sekmadienį, 10:30 v. ryto.

Minėjimo aktas ir koncertas vasario 16, sekmadienį, 12:30 val. popiet Statler Hilton viešbuty, Pacific salėje, 930 Wilshire Blvd., Los Angeles, California. Minėjimo pagrindinis kalbėtojas bus dr. Stasys Bačkis, Lietuvos pasiuntinys Washington, D.C., patarėjas. Meninę programą dalį atliks šv. Kazimiero parapijos choras, vadovaujamas kompoz. Br. Budriūno. Solistai: Birutė ir Rimtautas Dabšiai. Akomponuoja Raimonda Apeikytė.

Po meninės programos dalies, 3 val. popiet Statler Hilton viešbuty, Sierra salėje pietūs. Kalbės JAV kongreso narys Alphonso Bell.

Long Beach Lietuvių Klubas Vasario 16 minėjimą ruošia vasario 22, šeštadienį, 6 val. vak. Machinist salėje, 728 Elm Avenue, Long Beach, Calif. Pagrindinis kalbėtojas bus L. B. Vakarų apygardos pirm. Ignas Medziukas. Meninę dalį atliks sol. Stasė Pautienė ir Kvirinas Dargis. Akomponuos muz. Stasys Kalvaitis. Po programos — lietuviška vakarienė.

Prof. Julius Kakarieka iš Čilės kelio dienos buvo atskridęs į Los Angeles ir sustojęs pas mokslo draugą dr. Z. Brinkį.

NEWARK, N.J.

New Jersey Lietuvių Taryba kviečia visus lietuvius dalyvauti Lietuvos nepriklausomybės atstatymo minėjime, kuris bus vasario 16 d. 12 v. šv. Jurgio draugijos salėje, 180 New York Ave. Pamaldos už žuvusius dėl Lietuvos laisvės bus 10:30 v. šv. Trejybės lietuvių bažnyčioje, kampas Adams Street ir New York Ave.

Minėjime pagrindinę kalbą pasakys JAV kongreso narys Peter Rodino, taip pat kalbės Newarko miesto atstovas ir prof. dr. Jokūbas J. Stukas. Bus perskaitytos Newarko miesto burmistro Addisonio ir New Jersey gubernatoriaus Hughes proklamacijos ir priimtos rezoliucijos.

Meninę programą dalį atliks solistas Liudas Stukas ir moterų sekstetas. Programa salėje bus trumpa, laiku prasidės ir laiku pasibaigs. Įėjimas

nemokamas. Visi maloniai kviečiami dalyvauti. Kas negalės dalyvauti, aukas Lietuvos laisvinimo reikalui gali siųsti iš anksto. Čekius rašyti: Lithuanian Council of New Jersey. Siųsti adresu: Vladas J. Dilis, 543 So. Clinton St., East Orange, N.J.

A. S. Trečiokas,
N. J. Tarybos sekretorius

CLEVELAND OHIO

Šiais metais Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo minėjimas Clevelande įvyks sekmadienį, vasario 16, šia tvarka:

10:30 val. ryto aukojamas šv. mišios už Lietuvos laisvės gynėjus šv. Jurgio parapijos bažnyčioje;

3:45 val. popiet įvyks Lietuvos vėliavos pakėlimas prie Nepalaujamuos Pagalbos Šv. Mergelės parapijos salės 18022 Neff Road, ir

4 val. popiet tos pačios (Naujosios) parapijos salėje prasidės pagrindinis minėjimas.

Minėjime pagrindinę kalbą pasakys iš Chicago atvykęs Amerikos Lietuvių Tarybos pirmininkas inž. Eugenijus Bartkus. Meninę dalį atliks New Yorkietis solistas Stasys Citvaras ir Carnegie Hall, New York, koncertavusi solistė Valia Mellins.

Sv. mišiose šv. Jurgio parapijoje ir vėliavos pakėlimas bei minėjimas Naujoje parapijoje organizacijos kviečiamos dalyvauti su vėliavomis.

Clevelando ir apylinkių lietuvių raginami gausiai iškilmingai dalyvaut, parodyti mūsų vieningą nusistatymą už Lietuvos nepriklausomybės atstatymą ir savo auka prisidėti prie Lietuvos išlaisvinimo kovos.

Minėjimą rengia Amerikos Lietuvių Tarybos Clevelando skyrius.

WILKES-BARRE, PA.

Wyoming klony gyvuojančių keturių organizacijų atstovų komitetas Vasario 16 minės per radiją sekmadienį, vasario 16, iš WILK stoties (980 kil.), Wilkes-Barre, Pa.

Programos pradžia 1 val. popiet ir tęsis visą valandą.

Programoj dalyvaus visų organizacijų pirmininkai, būtent: Vytautas Paulauskas — Liet. Bendruomenės apylinkės ir bendro komiteto pirmininkas; Adolfas Norvaiša — LRKSA 5 aps. pirmininkas; Adomas Miliuskas — SLA 7 aps. pirmininkas; Leonardas Pallas — Taurų klubo pirmininkas; taipgi Pranas Katiulis — Liet. Bendr. apylinkės išdininkas; lietuviškai kalbės Matas Zujus, "Garso" redaktorius, angliškai — Wilkes kolegijos filosofijos departament

to vedėjas, kroatų lyderis prof. Stanko Vujića. Programos vedėja bus Nelė Bajorienė — SLA 7 apskritys ir Bendruomenės

apylinkės sekretorė. Meninę programą sudarys lietuvių dainos ir muzika.

Šią radijo programą galės girdėti ne tik Wyoming Klonio ir Scrantono, bet ir Schuylkill apskritys, Binghamtono, Eastono ir kitų artimesnių rajonų lietuvių. Rengėjai kviečia pasiklausyti.

Sausio 30 suminėti radijo programos dalyviai (išskiriant prof. Vujićą), taipgi trys Taurų Klubo nariai — Matas Brusokas, Jonas Turak ir Jonas Staudulis buvo nuvykę į Harrisburg, Pa., ir gavo gubernatoriaus Raymond P. Shafer išleistą proklamaciją, paskelbiant Vasario 16 Lietuvos Nepriklausomybės Diena Pensilvanijos valstybėje.

M. Z.

NASHUA, N.H.

Balfo skyriaus susirinkime sausio 26 nutarta paminėti Lietuvos nepriklausomybės atgavimo sukaktį — Vasario 16. Susirinkime dalyvavo ne tik Balfo valdyba, nariai, bet ir kiti. Vadovavo pirm. Kazys Grauslys. Kalbėjo labai nuosirdžiai kleb. kun. Juozas Bucevičius, M.S., ir pažadėjo duot nemokamai parapijos svetainę ir padaryti bažnyčioje rinkliavą. Susirinkimo dalyviai ir valdyba padėjo klebonui už paramą.

Vasario 16 minėjimas vyks vasario 16 d., 2 val. popiet, parapijos svetainėje, 119 Temple St. Bus trumpas kalbos ir meninė programa. 10 val. ryto šv. Kazimiero lietuvių parapijos bažnyčioje bus aukojamas, kaip kiekvieną sekmadienį, lietuviškos šv. mišios kurias aukos kleb. kun. Juozas Bucevičius, M.S. Prie altoriaus bus iškeltos vėliavos — JAV ir Lietuvos trispalvė; choras, vadovaujamas muz. Jono Tamulionio, sugiedos himnus ir kitas giesmes.

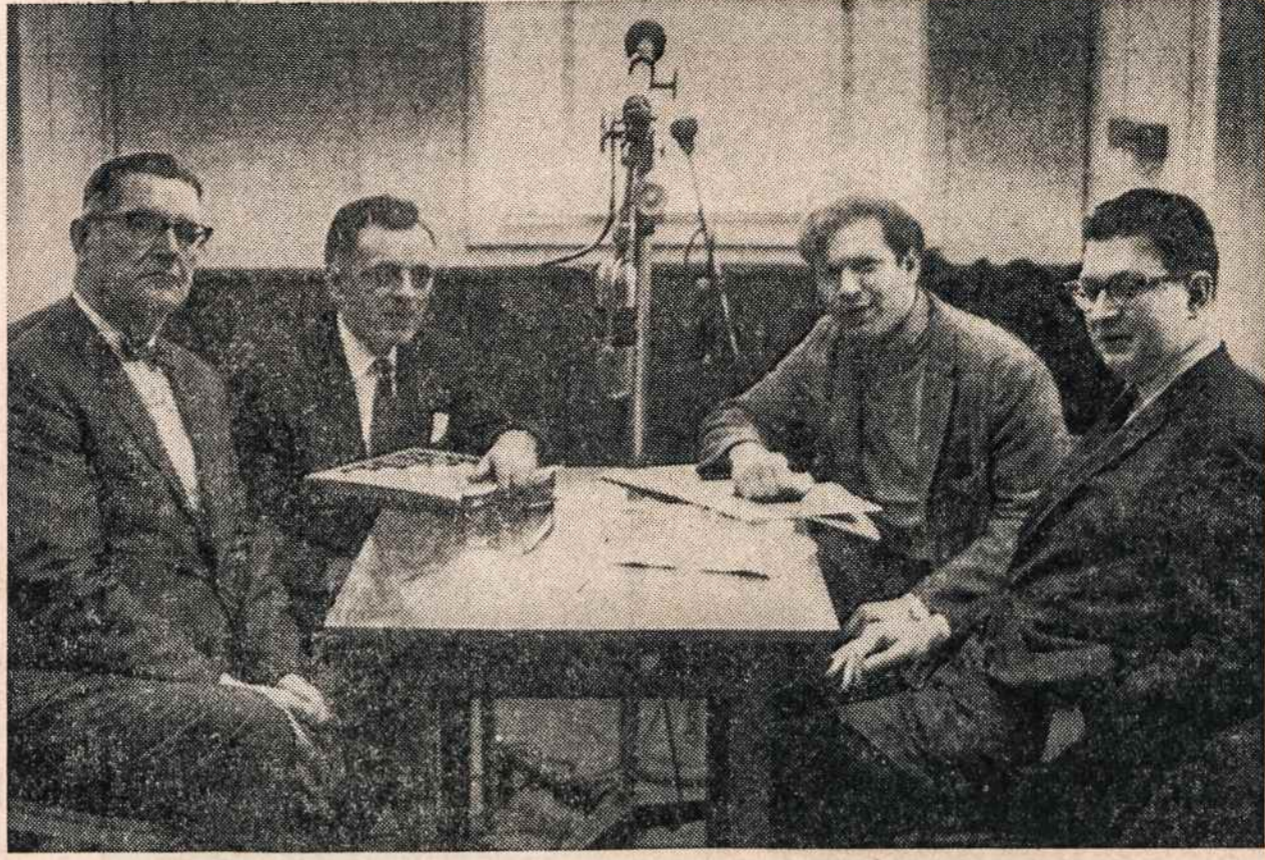
Svetainėje, pasibaigus programai, visi dalyviai bus pavaišinti pyragaičiais ir kavute nemokamai. Menine programa ir vaišėmis rūpinasi p.p. Bernotienė ir Griauslienė. Jos yra pasikvietusios į talką kitas ir kitas.

Kviečiami visi lietuvių, ne tik vietiniai, bet ir iš kitų kolonijų gausiai dalyvauti pamaldose ir 2 val. popiet svetainėje.

WORCESTER, MASS.

Worcesterio Lietuvių Organizacijų Taryba, kurios naują valdybą, išrinktą sausio 12, sudaro pirm. Pr. Stanelis, vicepirm. M. Watkins ir J. Svikla, sekretorė I. Adomaitienė ir išdininkas A. Miner (Miniakauskas), rengia Vasario 16-sios sukakties du minėjimus: vasario 16 oficialų Liet. Piliiečių Klubą ir vasario 23 Aušros Vartų parapijoje jaunimui.

Vasario 16 d. 10 val. šv. Ka-

Long Island radijo stotyje iš k. į d. Lietuvos gen. konsulas A. Simutis, K. Miklas, stoties informacijos vadovas Mr. Wes Richards ir dr. A. Budreckis. Programa bus transliuojama vasario 16 d. 12:45 val. popiet. Nuotr. R. Kisieliūnas

ŽINIOS IŠ TORONTO

Spaudos baliui, kurį organizuoja Tėviškės Ziburiai, ypač gausu padovanotų paveikslų. Juos davė Stančikaitė - Abraitienė, A. Tamošaitienė, J. J. Bakys, Pr. Baltuonis, P. Misevičius (drožinys), B. Šimkus (drožinys - Vytis); O. Derliūnienė dovanuoja rankšluostį su į austu Lietuvos himnu (ji neseniai atvažiavo iš Punsko, Nordmende firma — Tumoso radijo aparatą. Yra ir daugiau dovanų, kurios bus paleistos į loteriją.

Toronto kūrėjų savanorių naują valdybą sudaro: pirm. V.

NEW HAVEN, CONN.

Lietuvos nepriklausomybės atstatymo 51 sukakties minėjimas New Havene įvyks sekmadienį, vasario 23.

10:30 val. lietuvių šv. Kazimiero parapijos bažnyčioje bus pamaldos už žuvusius laisvės kovotojus ir tuoj pat po pamaldų žuvusiųjų pagerbimas padedant vainiką prie paminklinio kryžiaus bažnyčios sodelyje.

3 val. p.p., didžiojoje parapijos salėje įvyks iškilmingas minėjimas. Pagrindinę kalbą pasakys Vilius Bražėnas, o meninę programą atliks vietos šeštadieninė lituanistikos mokykla.

Miesto burmistras pažadėjo vasario 16 askelbti Lietuvių dienai New Havene ir iškelti Lietuvos vėliavą prie miesto valdybos rūmų. Į minėjimą vasario 23 atsiųs savo delegatą.

Vietos ir apylinkių lietuvių prašomi kuo gausiau minėjime dalyvauti. —Š.

WATERBURY, CONN.

Lietuvos nepriklausomybės atstatymo 51 metų sukakties Waterbury minima vasario 16, sekmadienį. Tą dieną 9 val. prie miesto valdybos rūmų bus pakeliama lietuviška vėliava. 11:30 val. Sv. Juozapo parapijos bažnyčioje bus laikomoms iškilmingoms lietuviškos pamaldos.

3 v. p.p. parapijos salėje įvyks pagrindinė minėjimo dalis. Programoje dalyvaus muz. A. Aleksio vedamas choras, tautinių šokių grupė "Sūduva", li-tuanistinės mokyklos mokiniai. Pagrindinę kalbą sakys Alto centro valdybos vicepirmininkas Jonas Jasaitis iš Chicago.

Minėjimą pakviesti kongresmanai, miesto burmistras, policijos vadas ir kiti. Pamaldas laikys ir invokaciją skaitys naujasis klebonas kun. Jurgis Vilčiauskas.

Waterburio ir apylinkių lietuvių maloniai kviečiami visose minėjimo dalyse gausiai dalyvauti ir pagal savo nuožiūrą bei išgalę paaukoti laisvinimo reikalui. Pinigai bus persiųsti Amerikos Lietuvių Tarybos centro valdybai.

Jonas Obelinis

Waterburio Alto valdyba

IŠ VISUR

— Prof. dr. William Morris David, Jr., Western Maryland kolegijoj Westminster, Md., vadovaujantis politinių mokslų departamentui, vasario 16 kalbės Baltimorėje Lietuvos nepriklausomybės šventės minėjime. Į minėjimą atvyks ir visa profesorius šeima. Tą dieną jo žmona Ann P. švenčia 50-tąjį gimtadienį. Apie profesorius disertaciją "The Development of United States Policy toward the Baltic States, 1917-1922" Darbininke spausdinama Jono Jasio straipsnių serija.

— New London, Conn., L.B. apylinkė Vasario 16 šventę paminės vasario 16 Voluntown, Conn., St. Thomas parapijos patalpose. Ten klebonauja kun. dr. V. Cukuras.

— Kostas Savickas, kilęs iš Valdeikių km., Panevėžio apskr., vasario 9 mirė Worcester, Mass. Palaidotas vasario 12 iš Aušros Vartų bažnyčios. Nuliūdime paliko žmoną Oną (Kurlenskaitę), dukteris Oną Vaitkienę, Izabelę Zmuidzinienę, seserį M. Paulę vienuolę, sūnus Česių, Kostą ir kitus gimines.

— Kun. J. Dakinevičius, šv. Juozapo parapijos klebonas Chehalis, Wash., Seattle, vyškupijoje, mirė vasario 3. Veliolis buvo gimęs 1894 gruodžio 9, kunigu išventintas Kaune 1918 birželio 15. Priklausė Telsių vyskupijai. Po pirmojo pasaulinio karo buvo atvykęs Amerikon ir dirbo lietuvių sielovadoju. 1928 grįžo Lietuvon ir iki antrojo pasaulinio karo dirbo Telsių vyskupijos parapijoje. Atvykęs į JAV, dirbo Seattle vyskupijoj vikaru ir klebonu.

— JAV LB centro valdyba apygardų ir apylinkių valdybom paruošė ir išsiuntinėjo specialų bendraraštį Vasario 16 progai. Bendraraščių apygardų valdybos yra prašomos ruošti Vasario 16 minėjimus, rinkti aukas, sudarant sąlygas kiekvienam aukotojui savo duoklę skirti pagal jo paties pasirinktą tikslą atitinkamai institucijai: Lietuvių Bendruomenėi, Tautos Fondui, Altui ar kam kitam.

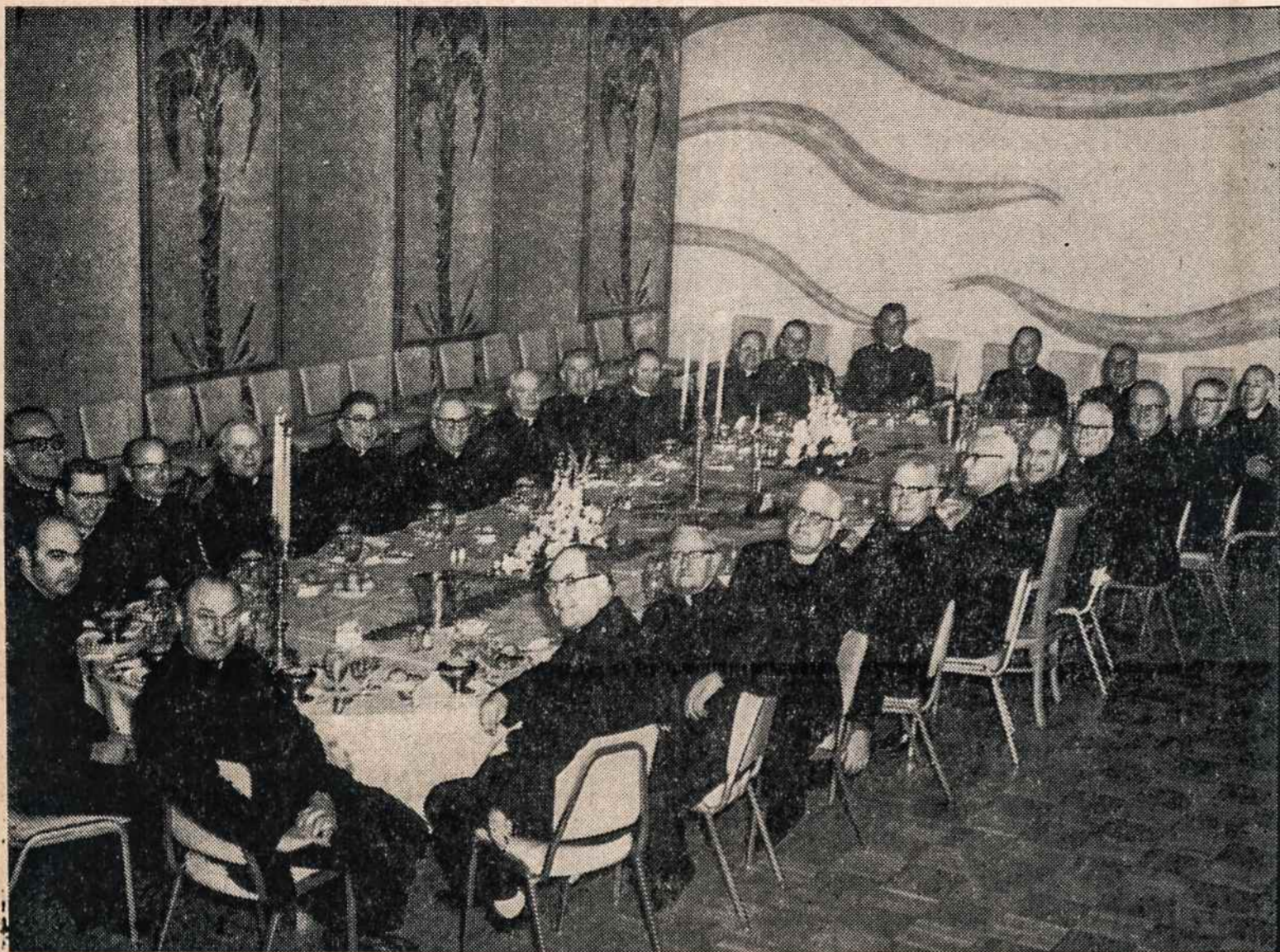
— Philadelphiajos — Pietinės New Jersey Jubiliejinių metų komiteto pastangom Philadelphiajos radijo stotis WFLN, transliuojanti banga 900 AM ir 95.7 FM, vasario 15 d., 10 v. ryto, perduos pusės valandos lietuviškos muzikos programą su atitinkamais komentarais anglų kalba. Tai jau antri metai, kad ši plačiai klausoma radijo stotis nemokamai skiria pusvalandį Lietuvos Nepriklausomybės šventės progai. Programoje bus lietuviškų operų ištraukos ir B. Dvariono "Mažoji Simfoninė Siuita". Klausytojai yra raginami pasiųsti padėkos laiškukius adresu: WFLN Radio Station, 8200 Ridge Av., Philadelphia, Pa. 19128. Tai jau šeštoji Jubiliejinių metų komiteto radijo programa amerikiečių visuomenei.

— Senasis Britanijos Lietuvių Klubas Chicagoje ir Stasys Kežutis iš Buffalo, N. Y. tapo ypatingaisiais Tautos Fondo rėmėjais, įmokėję metinio įnašo po 25 dol. (E)

Mielas lietuvi, paremk lietuvių pranciškonų pastangas pastatyti KULTŪROS ŽIDINĮ New Yorke. Įsigytas žemės sklypas Highland Blvd., Highland Parke, Brooklyn, N. Y. Baigiami ruošti pastatų planai. Laukiam talkos! — Auką prašom siųsti lietuvių pranciškonų vienuolynui 680 Bushwick Ave., Brooklyn, N.Y. 11221

Baigiamajame seimui rengti posėdyje New Yorke PLB valdybos vykdomasis vicepirmininkas įteikia padėkos lapą komiteto išdininkui I. Gasiliūnui. (Plačiau 8 psl.) Nuotr. R. Kisieliūnas

Brooklyno vyskupijoje dirbą lietuviai kunigai sausio 28 J. F. Kennedy aerodrome International viešbutyje pietavo drauge su Brooklyno vyskupu ordinaru F. Mugavero

Brooklyno vyskupiją įkardiuoti lietuviai kunigai iš k. į d. kun. J. Pakalniškis, kun. J. Čekavičius, Brooklyno vyskupas F. Mugavero, kun. V. Pikturna, kun. L. Budreckas, kun. A. Račkauskas.

PERKELIAMA LIETUVIŲ BAŽNYČIA Į NAUJĄ VIETĄ

Dievo Apvaizda lietuvų parapija gavo leidimą statyti naują grynai lietuvišką parapiją užmiestyje. Tuo reikalu pasikalbėjimai su vyskupijos atstovais užsitęsė net dvejus metus. Kalbėtasi penkis kartus, du kartu net su pačiu vyskupu John F. Dearden.

Vyskupija siūlė klebonui kun. M. Kundrotui ir bažnyčios komitetui naują teritorinę parapiją. Toje parapijoje būtų garantuotos lietuvių pamaldos. Pasikalbėti su parapičiais buvo atvažiavęs net arkivyskupo pagalbininkas vysk. Thomas Gumbleton. Tas pasikalbėjimas buvo

prieš Kalėdas. Žmonių prisirinko pilna svetainė, ir jie pareikalavo, kad būtų lietuviška parapija. Dabartinė bažnyčia bus griunama ateinančiais metais. Toje vietoje praves greitkelį. Naujoji bažnyčia bus prie Nine Mile ir Beach gatvių, Southfield, Mich. Vieti labai graži, žemės yra dešimtis akrų. Bus pastatyta bažnyčia, klebonija. Dar norima pridėti salę su jaunimo centru. Statybos reikalav parapija turės virš penkis milijono dol.

Kodėl pasisekė gauti leidimą naujos lietuviškos bažnyčios statybai? Pradžioje buvo naujų parapičių verbavimas. Vadovavo dr. V. Majauskas. Per du mėnesius prisirašė šimtas naujų lietuvių šeimų. Klebonas dar pasikvietė asistentą kun. Alfonsą Baboną. Dabar komitetas tariasi su lietuviomis architektais dėl statybos planų. Šis laimėjimas yra nemažas. Reikia prisiminti, kad dabar niekas nenori, kad būtų steigiamos tautinės parapijos. O toks leidimas štai gautas! Laimėjimas dar ir tuo reikšmingas, kad tai įvyko Amerikos vyskupų konferencijos pirmininko arkivyskupo John F. Dearden vyskupijoje. Tai gali būti pavyzdžiu ir kitom Amerikos lietuvių parapijom, kaip reikia kovoti už savo teises.

— Mūsų kariai yra drausmingi, — giriasi rusas, — gi jųš netokie. — Ir mūsų drausmingi, — teigia amerikietis. — Na, jei įsakytumėt šokti iš penkto aukšto per langą, ar šoktų? — sako rusas ir nutarė pabandyti. Pradžioje pasikviečia amerikietį karį ir liepia šokti pro langą, bet karys atsisakinėja. Tada pasikviečia rusą ir jam liepia šokti. Šis tuoj kelia koją per langą ir šoks. Jį sulaiko amerikietis generolas: — Ką tu darai, juk čia penktas aukštas! — O, geriau Berlyne iššokti iš penkto aukšto, negu grįžti į Maskvą, — atsako kareivis.

— Iš kur, dirbdamas fabrike sargu, įsigijai "Volgą"? — paklausė teisėjas. — Pardaviau "Moskvičių", — atsakė teisiamasis. — O iš kur gavote "Moskvičių"? — Apie tai neklusinėkite, nes jau dvejus metus už jį atsidėjau.

Šypsniai iš anapus sienos

Čekoslovakijoje irgi norima amerikinių dolerių, todėl įsteigtas naktinis klubas turistam. Klube tačiau nedaug lankytojų. — Kodėl nedaug lankosi žmonių? — klausia kompartietų klubo vedėja partijos pareigūnas, — gal maistas blogas? — Ne, maistas puikiausias, — atsako vedėjas. — Gal gėrimai blogi? — vėl klausia. — Ne, gėrimai užsienietiški, — aiškina vedėjas. — Tai gal šokėjos blogos? — Ne, šokėjos patikimos ir geros. Jos kompartijos narės nuo pat revoliucijos pradžios.

Berlyne kalbasi Sovietų Sąjungos ir Amerikos generolai apie karių drausmę.

Madų pasaulyje

Atsiliepimai apie inauguracijos balių

Stebint užsienio ir vietinės spaudos atsiliepimus, apie šių metų inauguracijos balius su sidaro maždaug toks įspūdis: respublikonams kaip ir demokratams inauguracijos baliai įkūrėjo iki gyvo kaulo. Pasigirsta nuomonių, jog reikėtų ieškoti tinkamesnių būdų atsilyginti rinkimų darbuotojams. Dalyvusių išlaidos stambios, o malonumai smulkūs. Šiais metais įėjimas atsiėjo 35 dol. asmeniui, už ką dalyvis nieko daugiau negavo. Baliuje nebuvo nei stauų nei kėdžių, nei užkandžių. Tie, kurie norėjo sėdėti, turėjo pirkti visą ložę (box of seats) už 1000 dol. Už gėrimus teko atskirai užsimokėti (stiklelis scotch 1.50 dol., o bonkutė sodos 1 dol.). Žmonių buvo taip tirsta, jog ne tik šokti, bet vienas pro kitą prasi-grūsti negalėjo. Išskyrus tuos, kurie sėdėjo ložėse, visi kiti praleido naktį stoti.

Kaip praeyt, taip ir ši kartą, madų korespondentai graudžiai apvertė elegancijos sto-

ką viešuose Washingtono suėjimuose. Inauguracijos baliuose žmonių spūstis esti tokia, jog washingtonietės ne kartą grįžo namo apdraskytom sukniom. Žinodamos padėtį iš patyrimo, Washingtono moterys patarė vienos kitom inauguracijos balių vilkėti senas sukneas, kurių nebūtų gaila nusivilkus nuvesti. Gal dėl to šiais metais tiek daug vietinių damų suėjo į balius su senomis sukniomis, palikdamos naujas privatiems, uždariems baliams. Pasak Women's Wear Daily, vienintelė moteris, išgelbėjusi respublikonų inauguracijos balių iš elegancinės katastrofos buvo Nancy Reagan, Californijos gubernatoriaus Ronald Reagan žmona, vilkėjusi James Galanos sukurtą juoda krepo ir gipiūros "deimantais" nusagstytą balinę suknią. Nors pirmą kartą istorijoje buvo leista vilkėti balius pižamas, berods, tik trys moterys pasinaudojo šiuo leidimu.

Romualda Buragaitė Sidlauskienė

ATSAKYMAI TEISINIAIS KLAUSIMAIS

Adv. M. SVEIKAUSKIENĖ sutiko šiame laikraštyje duoti paaiškinimų ir patarimų teisiniais klausimais Darbininko skaitytojams. Klausiant reikia pažymėti, ar skaito Darbininką. Klausimai siųstini jos adresu: Mrs. M. L. Šveikauskas — Attorney-at-Law, Co-operative Bank Plaza, 1864 Centre St., West Roxbury, Mass. 02132.

KAIP SUTVARKYTI IR NEPAKENKTI GIMINEM?

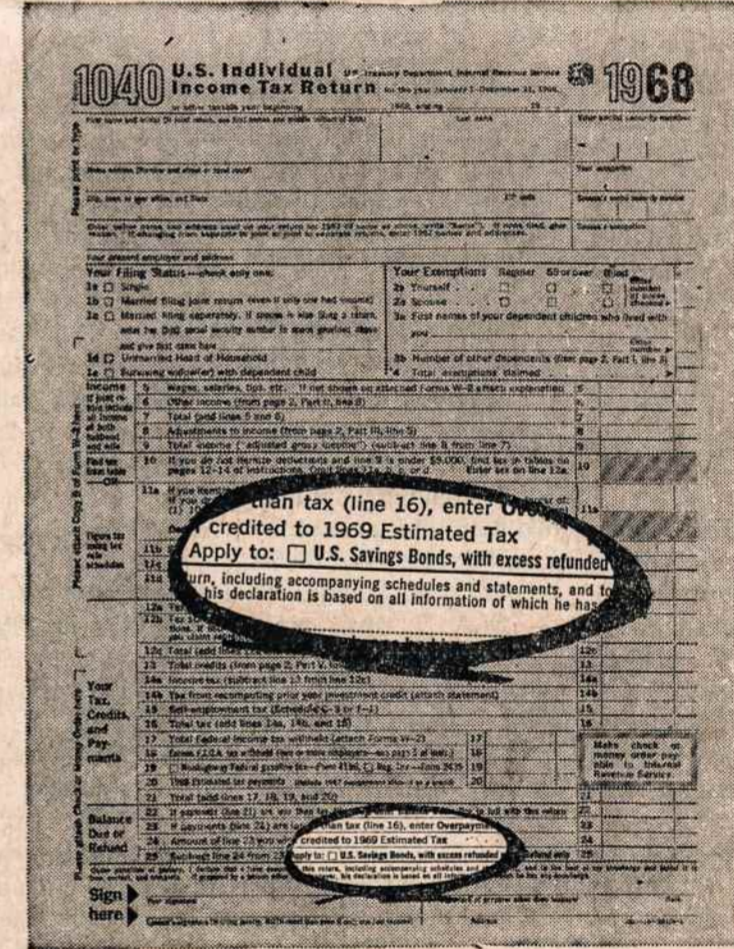
Klausimas
Pernai mano brolis, kuris buvo viengungis, buvo surašęs testamentą pagal Lietuvos konsulato jam atsiųstą pavyzdį. Dalį santaupų paliko man, kitą dalį — Lietuvoje gyvenančiam broliui. Testamentą vykdymoju (executor) jis paliko savo bankui. Testamentą buvo nurašęs pažodžiui, kaip pavyzdys buvo nurodyta. Ten ir pasakė, kad jokie įgaliojimai iš okupuoto krašto nebūtų pripažįstami.

Brolis mirė prieš keturis mėnesius. Turėjome, žinoma, pasiimti advokatą, kuris visą reikalą praveštų per teismą. Nepraėjo nė trys savaitės, kai gavau žinią iš Lietuvos, kad ir ten brolis mirė. Jis paliko šeimą, žmoną ir tris vaikus. Dabar mūsų advokatas mums sako, kad mes turime gauti iš Lietuvos dokumentus, t. y. vaikų gimimo ir amžinatisio brolio ir brolienės vedybų metrikas. Parašėme jiems oro paštu, bet iš jų nieko negirdime. Bijome, kad neprisistatytų sovietų advokatai, kaip spaudoje rašoma, ir nepradėtų kabinėtis prie brolio palikimo čia. Mūsų advokatas yra nelietuvis, bet geras žmogus ir geras advokatas. Aš jam aiškinu, kaip

čia viskas yra, bet man atrodo, kad jis nesupranta. Sako, parašykite savo giminėm, kad jie nueitų ten į įstaigas ir gautų reikalingus dokumentus. Negaliu jam išaiškinti, kad tai nėra toks paprastas dalykas, kaip Amerikoje. Kai jie nueis savo metrikų, jie gali patekti į bėdą, arba jiems gali būti pakisami visokie popieriai pasirašyti. Gal Tamsta būtų tokia gera man tuoj parašyti ir patarti, kaip sutvarkyti reikalą ir nepakenkti giminėm Lietuvoje. Būsiu amžinai dėkinga. Jei dėsite į laikraštį, prašau nežymėti mano inicialų ir nedėti mano gyvenamos vietos ar valstijos pavadinimo.

Darbininko skaitytoja
Atsakymas
Konsulatų siunčiamas testamentą pavyzdys yra labai naudingas, nes jis nurodo gaires, kuriomis testamentą rašas advokatas gali vadovautis. Ypačiai toks pavyzdys gali pasitarnauti tokiems advokatams, kaip, pvz., Tamstos, kurie nepažįsta Lietuvoje gyvenančių žmonių sąlygų. Tačiau reikia žinoti, kad tas testamentą pavyzdys nėra forma, kurią kiekvienas testatorius gali "užpildyti" taip, kaip jis nusimano. Rašant testamentą, reikia nuolat turėti galvoje kiekvieno

asmens individualinę padėtį ir individualius norus. Be to, reikia numatyti visokius eventualumus ir surašyti atitinkamus nurodymus kiekvienam eventualumui. Jei Tamstos brolis būtų kreipęsis į advokatą ir jam nušvietęs visas aplinkybes, advokatas būtų atitinkamai surašęs testamentą. Dabar per vėlu. Man atrodo, jog Tamsta visai teisingai sakai, kad, Tamstos giminėm kreipiantis į atitinkamas įstaigas savo metrikų gauti, gali susidaryti visokių komplikacijų. Nežinau, kaip Tamsta dabar gali to išvengti. Tamstos brolio testamentą vykdytojas (executor) — bankas, neturėdamas visų davinčių iš Lietuvos mirusio brolio paveldėtojų metrikų ir kitų reikalingų dokumentų, turės kreiptis į teismą, atsiklaudamas, kas darytina su broliu Lietuvoje palikta turto dalim (petition for instructions). Bankas, žinoma, nenorės imtis rizikos, nes jis bijotų atsakomybės, jei vėliau iškiltų komplikacijų. Reikia tikėtis, kad bus išvengta sovietų advokatų įsikišimo. Jei sovietų advokatai ir prisistatytų, — konsulato pavyzdys yra rašyta klauzulė, kad Lietuvoje sudarytieji įgaliojimai nebūtų teismų pripažįstami, pagelbėtų Tamstos reikalui. Tačiau būtų buvę daug geriau, jei testamentas būtų buvęs taip surašytas, jog tokio galimumo būtų iš viso išvengta. Gera daryti yra iš tiesų pats laimingiausias žmogaus gyvenimo veiksmas. Sir P. Sidney Visi mes, kai patys būname sveiki, patarinėjame sergantiems. Terence

Lucky You—Tax Refund Due!

Working on your Federal income tax? Then look ahead to Line 25. It gives you a choice welcomed annually by millions of taxpayers. Line 25 of Form 1040 (or line 11 on the 1040A) asks you to check whether you want a cash refund, or U.S. Savings Bonds to make the same cash last longer and go farther. It's the easiest thrift decision you'll ever make. It's the way to hang onto your refund until a time when you'll need it more... and make it grow meanwhile at a guaranteed rate of 4.25% when held to maturity. There is nothing safer or surer—and even if your Bonds are lost or stolen they'll be replaced for you. Leave your tax refund in Uncle Sam's pocket this year, with his promise to pay you a little over four dollars for every three later on. It takes money to build a better America. That's why so many of us file Form 1040... and take refunds in Savings Bonds.

Take stock in America Buy U.S. Savings Bonds & Freedom Shares

The U.S. Government does not pay for this advertisement. It is presented as a public service in cooperation with The Department of the Treasury and The Advertising Council.

LIETUVISKŲ PLOKSTELIŲ IŠPARDAVIMAS

Trys ilgo grojimo lietuviškos plokštelės už penkis dolerius

SPORTAS

SLIDINĖJIMO PIRMENYBĖS

Lietuvos Senos ir Naujos Dainos. Įdainuota solistų ir choro 11 liet. dainų: Mergužėle brangi, Metai, Pavasario linksmybės, Barbutė ir Pilypas, Šią naktelę, Prieš tolimą kelionę, Užstalės daina. Tinginė bobutė, Oi laukiau, laukiau, Oi, tu Jėva, Jėvuže, Augu pas tėvelį, Stikliukėlis.

1969 m. š. Amerikos Pabaltiečių ir Lietuvių slidinėjimo pirmenybės įvyks vasario 22, šeštadienį, Blue Mountain Winter Park, Collingwood, Ont., Kanadoje. Ši vietovė yra 65 mylios į šiaurę nuo Toronto.

Programoje bus vykdomas slalomas ir didysis slalomas.

Varžybos bus vykdomos šiose grupėse: senjorų vyrų (virš 45 m.), vyrų (18-45 m.), jaunių (14-17 m. imtinai), jaunučių (žemiau 14 m.); moterų (virš 17 m.) mergaičių (14-17 m. imtinai); jaunučių mergaičių (žemiau 14 m.).

Prieauglio klasių slidinėjimui yra leidžiama papildomai dalyvauti suaugusių ar vyresnėse prieauglio klasėse.

Pirmenybes vykdys SALFASS-gos slidinėjimo komitetas.

Lietuvių pirmenybės bus išvestos iš pabaltiečių varžybų pasekmių, atskirų rungčių visai nevykdant.

Lietuvių slidinėjimui registruojasi per sporto klubus ar pavieniai bei smulkias informacijas gauna adresu: Mr. S. Kėkštas, 47 St. George Rd., Islington, Ont., Canada. Telefonas (416) 223-1372. S. Kėkštas yra lietuvių atstovas Pabaltiečių Sporto Federacijos slidinėjimo komitete. Varžybų pradžia 10:30 val. ryto. Registracija nuo 9 val. Toronto Ski Club Chalet.

Tėvynės Meilė Nemari, A. Dambrauskaitės įdainuota 13 liet. dainų: Ramunės daina, O naktuzė rami, Pradalgiuose, Liepė tėvelis, Dobilėlis, Na, tai kas? Tulpės, Tėvynės meilė nemari, Jau atėjo rudėlis, Kam šėrei žirgelį, Sedžiu po langelio, Oi berniū vienuori ir Vakarais.

Zibuklės, L. Stuko moterų seksteto įdainuota 14 liet. dainų: Ruduo, Gėlių daina, Vėl gegužės naktis, Avietėlė, Man ne vistic, Joninių daina, Daina apie tiltą, O, ramunėlė, pasakyk, Aunu, anu baltas kojas, Myliu tave, Plaukia sau laivelis, Kai ateis pavasarelis, iš op. "Birutė" Sesutėlės — lėlijėlis ir iš op. "Dana" moterų choras.

40 Lietuviškų Melodijų įgrota su simfonijos orkestru: Iš rytų šalelės, Atskrend sakalėlis, Treji gaidžiai negiedojo, Ant tėvelio dvaro, Aš pasėjau linelius, Kur tas šaltinėlis, Ramovėnų maršas, Trijų seselių, Pasisėjau žalia rūta, Kur bėga Šešupė, Plaukia žašėlė, Ko liūdi putinėli, Gieda gaideliai, Lietuva brangi, Aš padainuosiu dainų dainele, Tykus buvo vakarėlis, Lietuvos himnas, Per tamsią naktelę, Pasėjau dobilą, Ar aš ne vyšnelė, Uंची tupi trys pulkeliai, Trys sesutės, Už jūrų marių, Ant kalno, Du gaideliai, O čia, čia, Oi lekia, lekia, Jo jau diena, Sutems tamsi naktuzėlė, Aušta aušrelė, šviesi pazarelė. Tris dienas, Šią naktelę, Jai nerūpėjo, Vai tu žirge, Žalia girelė, Žalia liepelė, Gagnys turi ilgą snapą ir Lietuviais esame mes gimę.

Iš šio sąrašo išsirinkus tris ilgo grojimo plokšteles, mokama tik penki doleriai. Atskira plokštelė kainuoja 2 dol. (anksčiau buvo parduodamos po 4 dol. Norį įsigyti papildintų plokštelių, prašomi rašyti: Darbininkas, 910 Willoughby Ave., Brooklyn, N.Y. 11221.

Persiuntimui pridėdama 50 c.

— Pranešama Darbininko skaitytojams, kad nuo 1969 sausio 1 Darbininko prenumerata Amerikoje ir kituose kraštuose nuo 7 dol. pakeliama iki 8 dol. Siunčiant prenumeratą už 1969 metus, prašom pridėti vieną dolerį. Ta pačia proga reikiame padėką skaitytojams, kurie laiku apsimoka mėtinę prenumeratą. Atsilikusių prašom irgi nedelsiant prisijusti, nes laikraštis skolon daugiau nebus siunčiamas. Medžiagom ir spausdinimo išlaidom pakilus, administracijai susidarą dideli nuostoliai, kai didesnis skaitytojų skaičius lieka skolinti. — Darbininko administracija.

SALFASS-gos Centro Valdyba

RADIJO PROGRAMOS

Lietuvos Atsiminimų Radio Vaivanda NEW YORKE

šeštadieniais nuo 5 iki 6 val. WEVD 1330 Kl. 97.9 Mg. Fm. Direktoriaus Dr. Jokūbas J. Stukas, 1016 Schleifer Rd. Hillside, N.J. 07205; tel. 201-289-6878.

Laisvės Žiburys — NEW YORK — Lietuvių ir anglų kalbomis sekma dieniais 9-10 val. ryto WHBI 105.9 FM banga. Vedėjas: Romas Kezys, TW 4-1288, 62-15 69th Pl., Middle Village, N.Y. 11379.

BOSTON, MASS
Vedėjas
STEP. MINKUS
WLYN — 1360 kilocycles
ir FM 101.7 banga
Sekmdieniais nuo 1 - 1:30 val. p.p.

BOSTON, WORCESTER BROCKTON, MA
Vedėjas P. VIŠCINIS
173 Arthur St., Brockton 18, Mass.
Tel. JU 6-7209
FM bangomis 107.9 MC
WHIL - 1430 kil. Medford, Mass.
Sekmdieniais nuo 11 iki 12 val.

DETROIT, MICH.
Lietuviškų Melodijų Radio Valanda
WJLB stotis — banga 1400
šeštadieniais 3:00 iki 4:00 p.p.
Patricia Bandza tel. 278-3265
Aigis Zaporackas tel. 549-1982
Vedėjas — Ralph J. Valatka
15756 Lesure Detroit, Mich. 48227
telef. 273-2224

HARTFORD, CONN.
Ved. ALG. DRAGONAVICIUS
WBMI - FM 95.7
273 Victoria Rd., Hartford 14, Conn.
Tel.: 249 - 4502
Sekmdienį — nuo 12 iki 1 p.p.

PITTSBURGH, PA.
WZUM, 1590 banga
vedėjas VYT. A. YUCIUS
62 Shady St. W. Pgh., Penna. 15228
Tel. 563-2754
Sekmdieniais 12:00 iki 12:30 v. p.p.

PHILADELPHIA, PA.
WTEL, 860 kilocycles
BENDRUOMENĖS BALSAS
1208 Green St., Phila. Pa. 19123
PO 5-0932
šeštadieniais nuo 1:30 iki 2:30 p.p.

NAUJAI IŠLEISTOS KNYGOS

Vergijos kryžkeliose, S. Rūkienė, kaina 5 dol., kietais virš. 6 dol., Lietuvių literatūra svetur, redagavo K. Bradūnas, kietais viršeliais 10 dol., Ant Vilnelės tilto, P. Jurkus, kaina 2.50 dol. Peilio asmenimis, J. Jankus, premijuota, kaina 4 dol. Dangus debesyse, J. Švaistas, premijuota, kaina 2.50 dol.

Šios bei kitos knygos gaunamos: Darbininkas, 910 Willoughby Ave., Brooklyn, New York 11221.

Introduction to Modern Lithuanian

Puikus lietuvių kalbos vadovas su 40 pamokų, gramatikos priedu, skaitymais ir žodynėliais. Tekstas ir paaškinimai anglų kalba. Nemo-kantiem ar nedaug mokantiem lietuviškai — puiki galimybė išmokti. Parengė L. Dambriūnas, A. Klimas ir W.R. Schmalstieg. Išleido lietuviai pranciškoniai Brooklyne. 479 psl., kietais viršeliais. Kaina 7 dol.

Labai naudingas priedas pradedantiems mokytis lietuvių kalbą: Lithuanian Reader for Self-Instruction. Parengė W. R. Schmalstieg ir A. Klimas. Kaina 1 dol.

DARBININKAS
910 Willoughby Ave.
Brooklyn, N. Y. 11221

AUTOMOBILIŲ PATAISOMŲ IR NUDAŽYMO

reikalais kreipkitės į gerai patyrusius mechanikus, kurie sąžiningai atliks visus darbus.

Mantel & Doren, Inc.
83-12 Cooper Avenue
Glendale, N. Y. 11227
Tel. 894-4188

Muziejaus retenybė!

Baigiančios pranykti Neprikli. Lietuvos SIDABRINĖS MONETOS

pardavimui: 5 litai — J. Basanavičius, 10 litų Vytautas Didysis, 10 litų prez. A. Smetona ir kitos. Kainaraštis — pareikalavus. P. ZABLOCKIS, 2333 Ontario St., Vancouver 10, B. C. Canada.

Geriausia ir vertingiausia dovana į LIETUVĄ — DOVANŲ PAŽYMĖJIMAI (U.S. DOL. PAŽYMĖJIMAI)

Jūsų giminės gali pasirinkti ką jie nori, kada nori ir gauti daugiau! Jūsų giminės tai patvirtins. Daug tūkstančių jau yra siuntę DOVANŲ PAŽYMĖJIMUS savo giminėm per INTERTRADE EXPRESS CORP. ir jų giminės buvo patenkinti. Už šį patarnavimą nėra mokesčio jums ar jūsų giminėm, nes už mūsų darbą gauname procentą. Jei iki šiol nesinaudojote DOVANŲ PAŽYMĖJIMAI, paprašykite veltui siunčiamo katalogo su visom informacijom.

UŽSISAKYKITE DABAR UŽSISAKYKITE TIK PER INTERTRADE EXPRESS CORP.

125 East 23rd Street
Second Floor
New York, N.Y. 10010
Telef. 982-1530.

PRASYKITE Veltui SIUNČIAMŲ KATALOGŲ

SOUTH BOSTON SAVINGS BANK
Inkorporuotas 1863
460 West Broadway, South Boston Massachusetts
"Kur tūkstančiai taupo milijonus"
ALFRED W. ARCHIBALD
President
Šio banko direktorių taryboje yra Lietuvos garbės konsulas adv. A. O. Snaiana ir adv. Jonas J. Grigaus. Reikate su patarnautojais galima susikabėti ir lietuviškai. • Turtas (Assets) virš \$132,000,000
Current dividend 5 1/4% on all accounts.
Dabar moka 5 1/4% už visų rūšių taupomus pinigus.

H. W. MALE
Brake Mechanic and Set up men experienced salary open. Fringe benefits. No phone calls apply in person CURTIS PARTITIONS CORP. — 590 Belleville Tpk Kearny, N. J. See Mrs. McQueen

MECHANIC WITH OWN TOOLS
Salary open; all around Gas and Diesel Equip experience. — Call 338-8655 ask for FRANK.

MAINTENANCE MEN
Day shift. With Refrigeration exp good salary, excellent benefits — MARRIOTT-IN FLIGHT — 152-65 Rockaway Blvd. Jamaica Call 656-7281

MECHANIC
Experienced on heavy duty construction equipment and trucks — must be capable of driving tractor and trailer. BRONX LOCATION. High salary. 328-8100

GENERAL FACTORY HELP
Will train. Overtime. No experience necessary KOBİ POLY BAG Mfg. Co. 747 Evergreen Ave Brooklyn, New York
Tel. HJ 3-6400

H. W. FEMALE

EXP OPERATORS
On Skirts and Pants section work. Steady nice working conditions — work near home CEE DEE MFG. 85 University Place New York City, AL 4-8494 — ask for Manuel.

EXP OPERATORS
on dress section work or complete garment start at \$2 an hour work near home ALEX DRESS CO. — 3118 3rd Avenue Bronx, N.Y. Call 993-4022

Order-Clerks Telephone with a major Liquor Company in L.I.C. Some clerical duties light typing helpful but not necessary. Steady jobs — good working conditions! W. A. Taylor & Co. 30-30 Hunters Pt. Ave L.I.C. N.Y. Tel. EX 2-6154 for appt.

EXP OPERATORS ON DRESSES
Must do a complete garment steady work nice working conditions work near home T & C SPORTSWEAR 192 E 125 Street N.Y.C., 3rd floor Call 534-5970

EXP OPERATORS NIGHTS
6:30 PM - 12 AM on Dresses, Section work or complete union shop work near home ROY ATELLO — 2315 Hughes Ave Bronx, CY 8-2280

HOUSEKEEPER — Retired Couple responsible, clean cut. 4 room apt (furn or unf) plus \$100 month in exchange for services no children Call NE 4-2944

OPERATORS
New dress shop now working steady work — Union Shop full garment or section DEBNICK DRESS 144 Simonson Ave, Staten Island (Mariners Harbor) Tel. 273-3513

TO PLACE YOUR AD CANCEL OR CHANGE
Tel.: GL2-2923

HELP WANTED SEWING MACHINE OPERATORS
Experienced on single needle and multiple machines. Steady work — nice working conditions.
SWITLIK PARACHUTE CO.
1325 E. State St. Trenton, N.J. 609 - 587-3300
Ask for Mr. RICHARD SWITLIK, Jr.

SERVICE
MARVIN HOWARD
For the Finest of MENS FASHIONS
Open 6 days a week, old-fashioned courteous service — 14 High Street Mount Holly N.J. — 609 - 267-0904

CONTINENTAL TRANSLATORS
Jei anglų kalbos nemokėjimas sudaro jums sunkumų gauti N.Y. vartotojo leidimą arba pakeičiant kitos valstijos leidimą, ar užsieninį leidimą — kreipkitės į mus. Visi patarnavimai lietuviškai. 212-228-4740

DEE'S DOG TRAINING
We train obedience, housebreaking, special problems. We buy and sell German Sheps and Dobermans.
Phone 871-4565

BRAMIGAN CONTRACTING CO.
630 E 14th Street New York City
Painting carpentry all types custom work — all work guaranteed, estimates furnished — Call CA 8-9841

BUCKINGHAM HOTEL
Singles Doubles and Housekeeping Suites
101 West 57th Street
Call CI 6-1500 — A Family Hotel

BAY SHORE OFFICE SERVICE
open 6 days a week during Tax season. Tax Returns - Bookkeeping 2722 Washington St. Toms River, N.J. 244-9395 Mrs. Wright

DISPLAY
Carter Lincoln Mercury
Gloucester County's No. 1 Lincoln Mercury Dealer. Home of the Mark III—Safe Buy Used Cars CARTER LINCOLN MERCURY, INC. 490 Mantus Ave. Woodbury 08096; Dial 609 - 848-5650.

MARLIN YACHT CLUB
Membership open. Slips available
Town Dock Road
New Rochelle, N. Y.
Call 914 - 668-5135

AR UZTEKO? PAMATYKITE NAUJA FLORIDA Modeliai Hicksville, L.I.
Jerusalem Ave. ir Old Country Road kampas
Nauji privačiai statyti auksinio medalio 1, 2 ar 3 miegamųjų FLORIDOS NAMAI
nuo \$8,870
Išskaitant platų apsuodintą plotą
Fiesta modelis
Naujas gyvenimo būdas
Aplankykit mūsų normalaus dydžio modelius arba rašykite ar skambinkit dėl iliustruotų brošiūrų.
Modelio telef. (516) WE 8-4488
N. Y. C. telef. (212) 523-6160
P. O. Box 38, Hicksville, L.I. N.Y. 11802

PODAROGIFTS, Inc.
Vienintelė firma JAV, su V/O Vnešposyltorgo specialiu sutikimu, galinti išpildyti dovanų užsakymus į USSR, siūlo Jūsų dėmesii naujus katalogus nuolatos papildomų gausių pramonės, maisto (vietinių) ir importuotų gaminių **SPECIALIAI SUMAZINTOMIS KAINOMIS NERIBOTAME KIEKYJE BE MUITO SIUNTEJAS IR GAVEJAS NIEKO NEPRIMOKA TERMINUOTAI IR TVARKINGAI**
Užsakykite DOVANŲ CERTIFICATĄ — efektingiausia ir geriausia būdą dovanoms apipavidalinti:
PREKIŲ PASIRINKIMAS PAGAL IŠMIERAS, SPALVĄ, SKONĮ, LAIKO SUTAUPYMAS, BE RŪPESČIŲ IR SUNKUMŲ PATARNAVIMAS. SAVO LAIKU IR GREITAS FORMALUMŲ SUPRASTINIMAS — PATENKINA PAREIKALAVIMA.
Skambinkite ir rašykite į

PODAROGIFTS, INC.
220 Park Ave. South (corner 18th Street) New York, N. Y. 10003
Tel. 212-228-9547
arba į prie jo prisijungusias firmas:
GLOBE PARCEL SERVICE, INC.
716 Walnut Street, Philadelphia, Pa. 19106
Tel.: 215 WA 5-3455
arba į bet kurį jų skyrių.
COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.
45 West 45th Street, New York, N.Y. 10036
Tel.: 212 CI 5-7905
arba į bet kurį jų skyrių.
PACKAGE EXPRESS & TRAVEL AGENCY, Inc.
1776 Broadway, New York, N.Y. 10019
Tel.: 212 581-6590 581-7729
arba į bet kurį jų skyrių.

PODAROGIFTS, INC.
parduoda ir priima užsakymus mažesniomis ir smulkiosiomis urmo siuntomis, namų darbo meno gaminiams, kailiams, kilimams, gintarui, laikrodžiams, sidabru, kvepalams ir t.t., gastronomijos prekėms. Užsakymai siunčiami paštu ir krovniais. — Reikalaukite iliustruoto PREKIŲ KAINORAŠČIO, išleisto Sovietų Sąjungos visų respublikų pramonii.
Užsakykite Vėlykų šventėms:
Ikrą, saulėgražų alyvą, saurą alyvoje, erškėtinę, sterką, biškį, karamelę; įvairių rūšių kvepalų ir odekolonų; vyriškus ir moteriškus laikrodžius; Jantar, Palecha, Fedoskina, Msteru, Choluja, Cochlo-mu, Dymkovsko, Kasselsko, Bogorodsko, Zostovsko išdirbinius; Vėlykų kiaušinius, lėles, virdulius, Pavlo-Sadsko raštuotas skareles. Aplankykite
Podarogifts, Inc. parodinę salę
ir apžiūrėkite mūsų prekių gausų pasirinkimą: muzikos instrumentus, kaulo režinius, matraškas, keramikos, porcelano, ragų, akmens, audinių gaminius, inkrustacijas, optiką — prienamą visiems Parodinėje salėje:
220 Park Avenue South, New York, N.Y. 10003

PIRMAUJANTI DEŠRŲ PREKYBA NEW YORKE VOKISKOS SPECIALYBĖS
SCHALLER & WEBER
AUGŠCIAUSIOS KOKYBĖS PRODUKTAI
Mūsų krautuvėse geriausios dešros
Kelionei ir TV užkandžiai — kumpiai, įvairiausios mėsos, lietuviška duona ir kiti produktai
Užėikite — išitikinsite!
9 DIDŽIULĖS KRAUTUVĖS 9
New Yorke: 1654 2nd Ave. (85-86 St.) — TR 9-3047
Ridgewode: 56-54 Myrtle Avenue — VA 1-7068
Astoriėje: 28-28 Steinway Street — AS 4-3210
Floral Park, L.I.: 259-17 Hillside Ave. — 343-6116
E. Northport, L.I.: 250-A Lark Field Rd. 516-757-0801
Franklin Sq., L.I.: 981 Hempstead Tpk. — 437-7677
Flushing: 41-06 Main Street — HI 5-2552
Jackson Heights: 82-10 37th Avenue — DE 5-1154
Poughkeepsie, N.Y.: 450 Main St. — 914-454-9070

PAGERBKIME TUOS, KURIE GYVENO IR MIRĖ DIEVUI IR TĖVYNEI.
Lietuvos Kankinių koplyčia Šv. Petro bazilikoje Romoje laukia kiekvieno lietuviuo atsiliepiant savo auka. Laiko jau nedaug — atsiliepkite adresu:
Lithuanian Martyrs' Chapel Fund
2701 W. 68th Street Chicago, Ill. 60629
į Vysk. V. Brizgys, Komiteto vardu

DARBININKAS

NEW YORKO NAUJENOS

Vienuolynas GL 5-7068
Spaustuve GL 2-6916
Redakcija GL 5-7281
Administracija GL 2-2923

Lietuvos nepriklausomybės šventė bus minima vasario 16 d. 4 v. popiet Webster Hall salėje, 119 E. 11 St., Manhattan. Visi prašomi dalyvauti, nežūrint koks būtų oras. Minėjimas prasidės punktualiai. Jam pasibaigus veiks ponių parengtas bufetas, gros J. Kazlo orkestras, bus šokiai. Iki malonaus pasimatymo.

Jono Pašukonio spaudos kioskas veiks Lietuvos nepriklausomybės šventės minėjime Webster Hall salėje Manhatane. Kioske bus naujausių knygų ir plokštelių, odos išdirbinių, medžio drožinių. Minėjimas bus šį sekmadienį, vasario 16. Pradžią 4 val. popiet.

Užgavėnių vakaras, surengtas ateitininkų vasario 8 Maspetho parapijos salėje, sutraukė svečių daugiau nei tikėtasi. Apie pusę svečių buvo jauni. Vakarą pagerbė savo atsilankymu gen. konsulas A. Simutis, PLB valdybos vykdomasis vicepirmininkas Stasys Barzdukas. Svečiam buvo duodama šilta vakarienė, grojo Gutausko orkestras iš Lindeno. Nedidelę programą atliko moksleiviai. Pianinu skambino Rita Cepulytė, montażą apie Užgavėnių piršlybas atliko: Bernadeta Tutinaitė, Algis Norvilas, Rasa Navickaitė, Jurgis Oniūnas, pranešėjo Petras Sandanavičius. Šiltos vakarienės mėšiškus valgius paruošė ir pristatė Winter Garden restoranas, vadovaujamas V. Belecko. Talkino Elena Vizbarienė. Tredicinius blynus kepė Regina Rajackienė, Elena Vainienė, Eleonora Tutinienė, talkino Stela Krapovickienė, Regina Balsienė, auselių prikėpė Emilija Vaišnoraitė. Bare dirbo Bronius Bobelis ir Kostas Norvila. Svečiam prie stalo patarnavo moksleiviai ateitininkai, dar padėjo M. Koncienė, A. Zumbakienė. Salę papuošė studentai ir moksleiviai ateitininkai. Rengėjai visiem už talką nuoširdžiai dėkoja.

Per New York Times radiją WQXR Lietuvos nepriklausomybės šventės proga bus duodama speciali muzika vasario 15 d. 11 v. ryto FM banga ir 12 val. AM Listeners' Choice programoje.

Dail. K. Žoromskis savo tapybos kūrinių parodą Clevelande rengia vasario 22-23. Paroda rengia ir globoja Lietuvių Bendruomenės apylinkės valdyba.

Radio programa Lietuvos nepriklausomybės šventės proga iš Long Island radijo stoties WGBB, banga AM 1240 bus transliuojama vasario 16, sekmadienį, 12:45 val. popiet, o ne 1 val. popiet, kaip buvo anksčiau paskelbta.

Už a.a. Algio Eudukevičiaus vėlę metinės mišios bus aukojamos vasario 22 d. 9 val. ryto Apreiškimo parapijos bažnyčioje. Draugai ir pažįstami kviečiami dalyvauti.

Kun. Liogino Jankaus minėjimas dėl siautusių pūgos atidėtas vėlesniam laikui. Tikslī data bus pranešta vėliau.

Cekoslovakų tautinis komitetas Amerikoje kartu su rytų Europos pavergtų tautų atstovais organizuoja viešą demonstraciją New Yorke prie Carnegie Hall, kur vyks Maskvos simfoninio orkestro koncertas, vasario 12, 7 val. vak. Demonstracijos tikslas — protestuoti prieš rusų okupaciją Čekoslovakijoje ir prieš valstybės departamento kultūrinius mainus su Sovietų Sąjunga.

Ukrainian Congress of America New Yorke sausio 25 minėjo Ukrainos nepriklausomybės paskelbimo 51 metų sukaktį ir Ukrainos susivienijimo 50 metų sukaktį. Į minėjimą buvo pakviesti ir jame dalyvavo Lietuvos gener. konsulas New Yorke Anicetas Simutis, ešes Vliuko pirmininko pareigas vicepirmininkas dr. B. Nemickas ir prel. J. Balkūnas. (E)

Parengimai New Yorke

Vasario 16, sekmadienį — Vasario 16-tos dienos minėjimas. Rengia Alto New Yorke skyrius.

Vasario 23, sekmadienį — Apreiškimo parapijos sarapiečių susirinkimas 12 val. parapijos salėje. Rengia kama parapijos taryba.

Kovo 2, sekmadienis — Kaziuko mugė Maspetho Lietuvių parapijos salėje. Rengia New Yorke skautai.

Kovo 16, sekmadienį — Kaziuko mugė Lietuvių Laisvės salėje, Elizabeth, New Jersey. Rengia Elizabeth skautės.

Kovo 22-23, šeštadienį ir sekmadienį — Dail. R. Laniausko paveikslų paroda, Knights of Columbus salėje, 86-22 85th Street, Woodhaven, N.Y.

Kovo 23, sekmadienį — Knygos LITHUANIA, Geručio sureadguoto veikalo anglų kalba, pristatymas Lietuvių visuomenei, 2 val. p.p., Le Cordon Bleu salėje, 96-01 Jamaica Ave., Woodhaven; rengia Lietuvos Nepriklausomybės Fondas.

Balandžio 13, sekmadienį — Am. Lietuvių Katalikų Federacijos N.Y. ir N.J. apskrities seimelis Maspetho liet. parapijos salėje, 12 val. Rengia apskrities valdyba.

Balandžio 13, sekmadienį — Vėlykų stalas, Knights of Columbus salėje, 616 Jamaica Ave. Rengia New Yorke Liet. Moterų Klubas.

Numatomus parengimus pranešti LB New Yorke apygardos švietimo ir informacijos vadovui V. Radzivanui, 84-16 110th Street, Richmond Hill, N.Y. 11418. Telef. HI 1-9720.

PATERSON, N.J.

Lietuvių Bendruomenės apylinkė Vasario 16-sios minėjimą ruošia Užgavėnių sekmadienį, vasario 16, Šv. Kazimiero lietuvių parapijos salėje, 130 Lafayette St., Paterson, N. J. Programoje E. Čekienės paskaita, svečių sveikinimai, meninė dalis, kurią atliks visiem gerai žinomos, bet pas mus dar negirdėtos — Dvi mamytės ir dvi dukrytės. Minėjime dalyvauti sutiko kongresmanas Joelsonas ir miesto burmistras Kramer.

Po minėjimo bus svečių priėmimas ir visų sarapiečių tradicinis užgavėnių blynų balius salėje po bažnyčia. Visus maloniai kviečiame dalyvauti.

Kas minėjime neturėtų progos dalyvauti, aukas prašome siųsti LB apylinkės išdininkui Kl. Pralėikai, 52 Parkway, Little Falls, N.J., 07424.

Už a.a. Stepono Samato vėlę, minint aštuntas mirties metines, mišios bus aukojamos Šv. Trejybės bažnyčioje, Newark, N.J., vasario 15 d. 8:30 val. ryto. Draugai ir pažįstami prašome Stepą prisiminti maldoje.

PADEKA

Mūsų mirusių tėvų — Sophie ir Konstantino Kazlauskų — mirties metinių proga dėkojame už Apreiškimo parapijoje aukotas mišias kun. Walter Masiuliui, o taip pat draugam bei pažįstamiem už atsilankymą ir maldas. — Duktė Sophie Paulin ir sūnūs Konstantinas ir Raymondas.

Ieškoma siuvėjų, kurios moka siūti sagas (Button hole). Geras atlyginimas ir pastovus darbas. Tel. GL 6-2880. Kreiptis RFG Novelty Co., 333 St. Nicholas Ave., Ridgewood, N. Y. 11237.

Patikimas vyras ieško mažo buto arba kambario su galimybe išsivirti. Kas žinotų ar turėtų tokį butą skambinti telef. EV 7-1422.

Ieškomas jaunas vyras, kuris norėtų išmokyti ir interesuojasi apie vandentiekio darbus (plumbing). Geras atlyginimas. Pagaudaujama, kad turėtų leidimą vairuoti automobilį. Informacijai skambinti tarp 8-9 val. ryto. Tel. GL 3-5488.

Nesiduokite apgaunami ir nepermokėkite! TV, radio, adiding ir rašomas mašinas gausite pigiausiai ir sąžiningai per SPARTA. Prekės tiesiai iš firmų sandėlių, taisymas fabriko paruoštų tos pat firmos mechanikų Jūsų bute. Pranešę kuo domitės, gausite autentiškus firmų katalogus. Kreiptis adresu: J. L. Giedraitis, 10 Barry Dr., E. Northport, N.Y. 11731 Tel. (516) 757-0055.

Baigiamajame seimui rengti komiteto posėdyje iš k. į d. — PLB valdybos vykdom. vicepirmininkas Stasys Barzdukas, seimui rengti komiteto pirm. Jonas Šlepetys, seimui rengti komiteto vykdom. vicepirmininkas Aleksandras Vakselis (kalba). Nuotr. R. Kisieliaus

SEIMUI RENGTI KOMITETAS BAIGĖ DARBĄ

Jau seniai po trečiojo Pasaulio Lietuvių Bendruomenės seimo, bet komitetas tik dabar baigė darbą. Išvažinęs seimo atstovam, komitetui dar buvo likę visokiausių darbų — reikėjo sumokėti sąskaitas, suvesti apyskaitas, parengti dokumentacijas.

Toks baigiamasis seimo posėdis buvo numatytas sausio 25, bet jis dėl Pasaulio Lietuvių Bendruomenės valdybos pirmininko Juozo Bačiūno mirties buvo nukeltas į vasario 8.

Į šį baigiamąjį posėdį iš Clevelando atvyko PLB valdybos vykdomasis vicepirmin. Stasys Barzdukas. Vakarą 8 v. į Atletų Klubą, kur paprastai komitetas posėdžiavo, buvo sukvieštas visas prezidentas, sekčių pirmininkai, jų nariai.

Posėdį pradėjo komiteto pirmininkas J. Šlepetys, paskaitęs dienotvarkę ir tuoj pakviesdamas Aleksandrą Vakselį, vykdomąjį vicepirmininką, supažindinti su padėtimi.

Toks seimui rengti komitetas buvo sudarytas 1967 sausio mėn. Ir dirbo, posėdžiavo, planavo, kol pravedė visą trečiąjį seimą. Viso komitete dirbo apie 80 žmonių.

Seimui rengti komitetas suplanavo savo biudžetą su nuostoliu, bet komitetas neskelbė vajaus, aukų nerinko. Jungtinis Finansų Komitetas davė seimui rengti apie 6000 dol.

Stasys Barzdukas, PLB valdybos vykdomasis vicepirmininkas, kalba baigiamajame seimo komiteto posėdyje vasario 8 Liet. Atletų Klube. Nuotr. R. Kisieliaus

Seimo išdininkas Ignas Gasiūnas pateikė pilną apyskaitą, kur ir kiek išleista, kiek gauta pajamų. (Prie šios apyskaitos grįšime vėliau.) Suvedus visas išlaidas ir pajamas, pelno liko 1,978.83 dol.

Smulkų revizijos komisijos aktą perskaitė revizijos komisijos pirm. Vincas Padvarietis.

PLB vykdomasis vicepirmininkas tarė padėkos žodį, prisimindamas patį seimą ir visiem padėkdamas už darbą. Ta proga visiem seimo komiteto nariam išdalyjo padėkos laktus.

Tas padėkos lapas — papuoštas lietuviškais ornamentais, laisvės statula, New Yorke dangoraižių siluetais, vidury — Lietuvos vytiš, Gedimino stulpai. Raštas parašytas PLB valdybos ir New Yorke apygardos vardu ir dėkojama už pasidarbavimą, seimą rengiant.

Atskirai dar buvo padėkota A. Vakseliui, kuriam teko daugiausia dirbti, rengiant šį seimą.

Susikaupimo minute buvo pagerbtas ir miręs PLB valdybos pirmininkas J. Bačiūnas.

St. Barzdukui buvo įteiktas seimo vaizdų albumas, kurį sutvarkė Paulius Jurkus. Albumas buvo skirtas Juozui Bačiūnui. Dabar jis būsiąs perduotas ja našlei. Albume buvo sudėta patys svarbiausi seimo momentai.

PLB valdybai perduota ir gražiai Jono Rūtenio sutvarkytos laikraščių iškarpos, sudėtos į bylas, aplenkto celoganu. Perduotas ir kitas inventoriūs. O likutis pinigų, St. Barzduko skelbimu, bus padalytas pusiau — tarp PLB v-bos ir JAV LB centro valdybos.

Baigiant posėdį, Gerimantas Penikas parodė spalvotas filmo ištraukas iš seimo. Tokių filmų padaryta porai valandų, parodė tik jaunimo manifestaciją ir iškilmes Flushing Meadows parke. Pademonstruota ir garsinė juosta, kurią parengė Juozas Giedraitis.

Posėdžiui pasibaigus, buvo vaišės. (p.j.)

DAR VIENAS DALYVIS INAUGURACIJOJE

Vienam iš lietuvių dalyvavimas prez. Nixono inauguracijos iškilmėse buvo ne tik pramoga, bet ir darbo metas. Gintaras V. Karosas, kandidatavęs respublikonų sąrašė į Massachusetts seimelį, dalyvavo jaunųjų respublikonų pasitarime bei vakarieneje inauguracijos išvakarėse. Pačioje inauguracijoje jis dalyvavo transporto sekretoriaus John Volpe palydoje, kurioje buvo ir senatorius Brooke, Massachusetts gubernatorius Frank Sargent ir valstybės departamento pasekretoriaus — Richardsono.

Gintaras Karosas ta proga neužmiršo ir Lietuvos reikalų. Jis aplankė ponus Kajeckus Lietuvos pasiuntinybėje. Taip pat buvo užsukęs į Amerikos Balso lietuvių skyrių. Kalbėjo į Lietuvą apie lietuvių besireiškiančius Amerikos politikoje. Jam pasitaikė reta proga dvi valandas dėstyti Lietuvos byla naujam valstybės departamento pasekretoriui Richardsonui. Paprašė ir audiencijos Lietuvos atstovui Kajeckui, kuris, deja, dėl susidėjusių aplinkybių negalėjo padaryti vizito.

Gintaru paašėkėjo, kad kongrese turime dar vieną bičiulį. Massachusetts kongresmaną F. Bradford Morse, kurio įsūnis yra lietuviukas našlaitis. F.B. Morse dabar įeina į atstovų rūmų užsienio reikalų komisiją.

Po inauguracijos G. Karosas pasiliko Washingtono visą savaitę. Mat, partija jį pakvietė į respublikonų vadų kursas.

Algirdas Budreckis

BOSTONO ŽINIOS

Lietuvos nepriklausomybės atstatymo minėjimas yra šį sekmadienį, vasario 16. Programa: 10 val. ryto mišios Sv. Petro lietuvių parapijos bažnyčioje, So. Bostone. Organizacijos dalyvauja organizuotai ir su vėliavomis. Iškilmingas minėjimas yra Lietuvių Piliiečių D-jos auditorijoje So. Bostone. Pradžią 2 val. Atidarymas, himnai, invokacija, sveikinimai. Kalbės prof. dr. Jonas Puzinas iš Philadelphiajos. Meninę programą ruošia rašyt. Stasys Santvaras. Atlika Rita Ausiejutė, Birutė Vaičiurytė, Jurgis Jašinskas, Gediminas Margaitis, solistas, tautiniai šokiai. Tai mūsų didžioji šventė ir visi joje privalome dalyvauti.

Antanina ir Juozas Liutkoniai šiomis dienomis laukė atvykstant iš LB New savo dukrelės Saulytės-Praksėdos Stankevičienės, su kuria buvo karo audros išskirti. Ir Lietuvoje Saulytė buvo pasirošusi, net kelionėn reikalingus daiktelius susipakavusi — tik dienų laikotarpis teskyrė nuo džiaugsmingo pasimatymo. Tačiau Dievo valia buvo kita. Iš Lietuvos vieton džiaugsmingo pranešimo laiška vienas po kito pranešė apie netikėtą Saulytės ligą, vėliau sunkią operaciją ir pagaliau mirtį. Saulytė-Praksėda Stankevičienė mirė sausio 23, būdama 39 metų amžiaus. Šią skaudžią realybę sunku suprasti, dar sunkiau ją pergyventi ne tik tėvam Antaninai ir Juozui Liutkoniams, bet ir visiem jų draugam bei pažįstamiem.

Serijos "Krikščionis gyvenime" pristatymas yra vasario 23 d. 3 val. popiet Lietuvių Piliiečių D-jos auditorijoje So. Bostone. Programoje: atidarymas — dr. Petras Kaladė; kalba prel. Vytautas Balčiūnas — Likimnio posūkiu angoje; prof. dr. Vaidevūčio Mantauto žodis — Paviršius ir gelmė. Taip pat bus krikščioniškos spaudos parodėlė ir vaišės. Moralinis nuosmūkis slenka šiomis dienomis per visą pasaulį. Krikščioniška spauda yra didžioji saugotoja ir globėja tu didžiųjų moralės principų, kuriuos šiandien daugelis pamiršta. Verta apie juos pagalvoti ir pakalbėti.

Lietuvių Fondo Bostono vaivsa komitetas Bostonui skirtą kvotą 20,000 dol. pirmajam milijonui jau įvykdė. Jau turi 600 naujam milijonui.

Lietuvos Veteranų 5-gos 'Ramonė' Bostono skyrius jau antara šimtinę įnešė į Lietuvių Fondą. O Lietuvos Vyciai, Naujosios Anglijos apskrities Vycių seimo metu, prisimindami didelį Vycių veikėją dr. Juozą Leimoną, jo vardu įnešė irgi šimtą dolerių.

Mykolas Venys mirė sausio 30. Į Ameriką atvyko 1897. Mirė eidamas 91-sius metus. Mykolas Venys buvo vienas iš veiklių ankstesnės karto lietuvių veikėjų. Priklausė katalikiškom organizacijom. Buvo geras kalbėtojas ir daug kur buvo kviečiamas su prkalbomis. Buvo su visais mielas ir sugyvenamas. Gražiai sugyveno ir su naujaisiais atveiviais. Nuliūdime paliko dukterį Florence Casper ir du sūnus su anūkais.

Kas norėtų skelbtis Darbininko prašomas skambinti:
GLenmore 2.2923

A + A

Mylimai dukrelei

Saulytei - Praksėdai Stankevičienei

Lietuvoje mirus, Antaniną ir Juozą Liutkonius, šioje skaudžioje valandoje giliai užjaučiame ir kartu liūdime

STASAIČIŲ ŠEIMA